

Ardealul Economic

ERDELYI KÖZGAZDASÁG

Inlesnirea achitărei impozitelor

Guvernul a luat dispoziții să se accepte achitarea impozitelor și în rate săptămânale, dar percepătorii nu le respectă

de: Valer I. Moldovan

In numărul trecut am lansat introducerea concordatului preventiv pentru întreprinderi, în loc de licitațiile, cari se întreprind la diversele firme pentru încasarea impozitelor. Totodată am accentuat, că prin licitare

se contribuie numai la distrugerea contribuabililor,

fără să se încaseze în întregime pretensiunile fiscului, dar în schimb reducându-se numărul contribuabililor și contribuindu-se la deprecierea mărfurilor și deci la

distrugerea industriei și comerțului

prin dese licitații, prin cari se pradă diverse produse pe prețuri de nimica. Mai departe am insistat să se dea posibilitate contribuabililor,

ca să-și poată achita impozitele și în rate,

după putință

Guvernul, înțelegând situația contribuabililor în actuala criză de numerar, zilele acestea a și luat dispoziții laudabile,

dând ordine percepților, ca să primească achitarea impozitelor chiar și în rate săptămânale,

scopul fiind încasarea impozitelor chiar și succesiv și nu distrugerea contribuabililor.

Dispozițiile guvernului au fost primite cu mare satisfacție, dar cu atât mai mare a fost

surpriza contribuabililor, căroră li-s'a refuzat primirea plății impozitelor în rate,

contrar dispozițiilor guvernamentale.

Percepătorii nici nu vreau să știe de dispozițiile date — pentru înlesnirea achitărei impozitelor, ci-și continuă

excesul de zel, care se mărginește la imediatele licitații

și deci la prădarea averii con-

tribuabililor și la distrugerea unui însemnat număr de existente, cari astfel ies din rândul contribuabililor, reducând astfel numărul „clienților“ fiscului.

In actuala situație, guvernul are datoria să acționeze, ca să se înlesnească într'adevăr achitarea impozitelor, procedând, ca să i-se respecte dispozițiile, pentru că altfel, pe

lângă starea anarhică, ce se creiază prin

nerespectarea dispozițiilor și prin torturarea contribuabililor,

Statul își va pierde rând pe rând „clientela“ percepțiilor și totodată și industria și comerțul ni-se va distruge, prin sugrumarea reprezentanților ce au.

Pentru a evita inconveniențele și diversele șicane, ce li-se fac contribuabililor la încasarea impozitelor, este necesar însă, ca în primul rând să se retragă toate dispozițiile, cari amenință organele fiscului cu pedepse draconice și le încurajază cu prime în privința încasării impozitelor.

Bata nem állit fel Romániában

A cseh gyáros véleménye szerint Szatmár nem alkalmas a gyár telephelyéül

A Bata-gyár Romániában való letelepedési terve valóságos forrongást idézett elő Szatmár hatóságai, iparosai és a munkásság körében. A kisiparosok kedvezőnek tartották, hogy a monumentális gyár Románia felé orientálódik. A munkásság is reménytelül tekintett az új lehetőség elé.

Dr. Fischer József ügyvéd a szatmári kereskedelmi érdekeltségek nevében fordult Batához, aki a feltett kérdésekre hosszabb levélben válaszolt. A levélben

Bata a leghatározottabban kife-

lenti, hogy Szatmár technikai szempontokból a letelepedésre nem alkalmas.

A hosszabb terjedelmű levél nem tesz említést arról, hogy Bata hol készül Romániában letelepedni.

Szakemberek véleménye szerint a levél olyan hangon szól, hogy

a cseh gyárosnak nincs komoly szándéka Romániában gyárat alapítani.

Ilyen körülmények között fokozott érdeklődés nyilvánul meg a Bata-gyár romániai terveinek megvalósítása elé.

Noul cod comercial intră în vigoare peste scurt timp

Proecte de legi pentru garantarea creditului

In sesiunea de primăvară s'au depus pe birourile Parlamentului, două proiecte de legi, cari inetresează în cel mai înalt grad, cererile noastre comerciale și financiare. Primul e „proiectul de lege al obligațiilor și contractelor”, iar al doilea e a cel al „titlurilor de credit”. Ele au fost imprimare pentru ca Parlamentarii să ia din timp cunoștință de ele, întrucât se prevede că vor fi discuții cât se poate de ample.

In avizul Consiliului Superior Legislativ

asupra proiectului de lege a obligațiilor contractelor,

Consiliul a arătat necesitatea armonizării dispozițiilor proiectului cu codul în vigoare, în cazul promulgării lui înaintea celorlalte materii ale drep-

tului civil.

In ce privește „titlurile de credit”, proiectul va suferi mici rețutări impuse de lucrările deal Geneva din Iunie curent. Aceasta pentru unificarea materiei cambiei și cekului.

După votarea acestor două legi, d. Gr. Iunian, ministrul justiției va aduce în Parlament

proiectul de cod comercial care este redactat

și armonizat în ce privește materia obligațiilor și contractelor comerciale, cu dispozițiile proiectului obligațiilor și contractelor civile depus în Parlament.

Dreptul maritim va rămâne același, reglementat fiind prin codul comercial până la elaborarea unui cod al marinei comerciale.

Comenzile armatei și producțiunea națională

Ministerul de Războiu a respins mari cantități de postav militar, producțiunea fabricelor din țară, pentru diferite motive.

Prin această măsură a Ministerului Armatei lovește în situațiunea financiară a atâtor întreprinderi de industrie națională, tocmai acum în aceste timpuri de criză economică și de somaj.

Credem că ar fi necesar ca dl. ministru al armatei să binevoiască a cerceta motivele acestor respingeri, de pe urma cărora industria postavului și în special o serie de fabrici mici din Ardeal sunt expuse la ruină, în plus că numărul șomerilor va crește cu atâtea mii de suflete.

Noul tarif de călători români-germani

Dela 5 Septembrie s'a pus în vigoare suplimentul și tabloul de părți aferente al tarifului de călători, bagaje și colete mesagerii pentru traficul direct român-german.

Noul tarif prevede în semnate modificări de taxe, conform convenției feroviare încheiată între cele două state.

Fellüggesztették magánosok számára a pakura bevagionozását

Bukarestből jelentik: A vasuti vezérigazgatóság felfüggesztette a magánosok számára történő pakura bevagionozását. A folyamatban lévő leszállításokra vonatkozólag úgy intézkedett, hogy azok csak a legszükségesebb esetekben történhetnek meg.

Az új rendelkezés mindaddig érvényben marad, amíg a vasut lerakatait országszerte el nem látják a folyékony tüzelő anyaggal.

Schneider Creuzot tárgyal a vajdahunyadi vasgyár megvételéről

Bukarestből jelentik: Popovici pénzügyminiszter, aki legutóbb Karlsbadban tartózkodott, onnan Párizsba utazott, hogy folytassa a tárgyalásokat a Schneider-Creuzot érdekeltség megbízottával a vajdahunyadi vasművek eladása ügyében. A pénzügyminiszter Párizsban tárgyal majd Ivar Kreugernek, a svéd gyufatröszt elnökének megbízottjával a Román Földhitelintézetnek nyújtandó kölcsön ügyében.

Păduri de dat în exploatare

Epitropia Casei Sfântului Spiridon din Iași în ziua de 6 Octombrie a. c., ora 11 dimineața va ține licitație publică cu oferte închise în Căminaria Epitropiei din Iași, str. I. C. Brătianu No. 144, pentru vânzarea spre exploatare a următoarelor parcele de păduri și arbori:

1) *Pădurea Măgura Ocnii*, jud. Bacău la 5 klm. depărtare de orașul Tg.-Ocna și gară, parch. No. 10, 11, 12 și 13, 8 și 9 în suprafață totală de 31 ha. 65 arii, exploatabile în 1930/932. Garanție 60.000 lei.

2) *Pădurea Orășeni*, jud. Botoșani, un număr de 1132 rezerve deperisante, din cari 1087 stejari, iar restul diverse esențe tari, răspândite prin parch. 1—5. Ofertele se vor face pe unitatea de măsură: metri cubi lemne de stejar pentru lucru și steri lemne de foc. Garanție 100.000 lei.

3) *Pădurea Stavnic*, com. Voinești, jud. Iași, parch. 18, 19 și 20 în suprafață totală de 27 ha. 70 arii exploatabile în 1930/933. Garanție 60.000 lei.

Orice relațiuni și condițiunile de vânzare se pot vedea în orice zi de lucru la Serv. Silv. al Casei, între orele 9—13.

Licitația se va ține în conformitate cu legea comptabilității Statului.

Criza cauciucului

Ziarul „Massbode“ a întreprins în legătură cu criza prin care trece industria și exploatarea cauciucului, o anchetă printre marile case interesate.

Rezultatul acesteia este că nici o exploatare nu poate fi rentabilă la prețurile actuale, oricât de bine utilată ar fi.

Totuși nu se poate prevedea o suspendare mai lungă a lucrărilor, căci perspectivele îmbunătățirii situației nu sunt excluse.

Congresul internațional al creditorilor

Din Viena se anunță că între 14 și 18 Decembrie a. c. va avea loc în Viena congresul organizațiilor creditorilor, biurourilor de informații de credit și întreprinderilor de încașări.

La congres și-au anunțat participarea întreprinderile de brașe din toate statele între cari și cele din America și Asia.

La ordinea de zi a congresului sunt problemele cele mai importante ale apărării creditului și ale informațiilor de credit, din cel mai modern punct de vedere al finanțării.

În legătură cu congresul va avea loc și o expoziție de brașe.

Organizarea congresului o conduce dl. Josef Eugen Kun, directorul general și proprietarul biuroului de credit „Confidentia” din Viena, care dispune de un excelent talent organizator și astfel va contribui în foarte mare măsură la promovarea succesului congresului.

Biourul de organizare al congresului este în Viena, Mariahilferstrasse No. 71, unde se servesc toate informațiile necesare.

„Minerva“ continuă să se estindă

Institutul de asigurări și-a realizat legături cu Cooperativa Agricolă din Treiscaune și cu „Furnică“

Institutul de asigurări generale „Minerva” din cointeresea eparhiilor ungare din Ardeal, a încheiat o tranzacție, în sensul căreia a fost recunoscut ca institut oficios de asigurări pentru „Cooperativa Agricolă din Treiscaune”, care s'a obligat să sprijinească intensiv institutul de asigurări din cointeresea eparhiilor maghiare din Ardeal. Conducătorii co-

perativei au și adus la cunoștința publicului tranzacția, în câteva adunări ale agricultorilor și astfel institutul crede, că va putea realiza concentrarea asigurărilor maghiare.

Institutul a mai primit un mare sprijin și prin tranzacțiunea, prin care centrala cooperativelor „Furnică” s'a angajat ca dela 1 Septembrie să-și încheie asigurările prin „Minerva”.

Terjeshkedik a Minerva Biztosító Rt.

Üzleti kapcsolatot létesített a Háromszékmegyei Gazdasági Egylettel és a Hangya Szövetkezettel

Az erdélyi magyar egyházak érdekeltségébe tartozó *Minerva Általános Biztosító Rt.* a közelmúltban szoros kapcsolatot létesített a *Háromszékmegyei Gazdasági Egylettel*, amely szerződésileg biztosította az intézetet, hogy hivatalos biztosítótársaságának ismeri el, amelyet a legmesszebbmenő tárnogatásban fog részesíteni. Az Egylet ezt több gazdagülés során tudomására is hozta a közönség-

nek és így remélhető, hogy az intézet eredeti célkitűzését a magyar biztosítási üzlet koncentrálását, keresztül tudja vinni fokozatosan.

Nagy erkölcsi és anyagi támogatást nyert a Minerva-biztosító azzal is, hogy a *Hangya Szövetkezeti Központ* régi biztosítási összeköttetésének megszüntetésével szeptember elsejétől ugyancsak a Minerva biztosítóval lépett szoros üzleti kapcsolatba.

Rekordot ért el Romániában a mezőgazdasági és a tűzkár

Az angol biztosítóintézetek nem hajlandók vállalni Romániában a tulmagas kockázatot — Lampl Marcell, az Agrícola-Fonciera központi igazgatójának nyilatkozata a romániai biztosítási piac helyzetéről

A romániai biztosítási szakma is kedvezőtlenül érzi a gazdasági és pénzügyi viszonyok súlyosságát. *Az egyes ágazatok kárstatisztikájára rendkívül hátrányos helyzetképet mutat és a biztosító intézetek a legnagyobb óvatossággal kénytelenek eljárni a kockázatok vállalásánál.*

Munkatársunk a romániai biztosítópia helyzetéről és a biztosítási viszonyokról kérdést intézett *Lampl Marcell* urhoz, az *Agrícola-Fonciera Általános Biztosító Rt.* bukaresti központi igazgatójához, aki a következőket mondotta, illetve a következő helyzetképet tárta fel:

— A romániai tűzkárviszonyok — különösen a Regátban — olyan rosszak, hogy a *biztosítótársaságok a legnagyobb elővigyázattal kénytelenek eljárni az üzletek megkötésénél.*

— Jellemző a helyzet komolyságára, hogy

az angolok, akik eddig meglehetősen konkurenciát csináltak a román társaságoknak, teljesen visszavonultak a romániai piacról

és nem hajlandók további rizikót vállalni. Az angol társaságok viszonylag kényelmes helyzetben vannak, a belföldi biztosítóintézetek azonban nem választhatják a megol-

dásnak ezt a kellemes módját, mert *missziójuk sulyos kötelezettségeket ír elő részükre.*

— A gazdasági és pénzügyi viszonyok leromlásával együtt járt az *erkölcsi süllyedés* is és biztosítóintézetek állandóan küzdenek a *szubjektív károk elharapódzásával.* Ez ellen a divatos és káros rendszer ellen a hatóságoknak, a bíróságoknak, a tűzoltóságnak és a városi, valamint az állami intézményeknek karöltve kellene fellépniük a biztosítótársaságokkal. Olyan sulyos probléma ez, — és ezenkívül számos más szakmai nehézség — amelyeket a társaságoknak a közeljövőben és egyöntetű eljárással kell megoldaniuk, mert hisz érdekeik ezen a ponton közösek és a biztosítási szakma konszolidálódását célozzák.

— De nemesak a régi királyságban, hanem

Erdélyben is elég sulyosak a kárviszonyok.

— Erdélyben a mezőgazdasági károk rekordarányt értek el, ami összefüggésben van az alacsony gabonárákkal és a falusi mezőgazdák, a paraszt ság eladósodásával.

— Vigasztaló momentum és örvendetes jelenség, hogy

az életbiztosítási ágazatban javulás észlelhető.

— Bármilyen sulyosak és

kedvezőtlenek is a pénzügyi viszonyok, — sőt talán éppen ezért — ma már köztudatba ment át, hogy *a bizonytalan jövő és a sors esetleges csapásai ellen előre is lehet védekezni a reális életbiztosítással.* Még ha a szájtól megvont vagy közszükségletre szükségessé pénzből is fizetik a biztosítási díjat, mégis *ma már mindenki szívesen köt életbiztosítást*, amely halál vagy rokkantság esetén a biztosított családját, feleségét, gyermekeit, hátramaradottjait, megmenti a teljes anyagi katasztrófától.

Válságban a csehszlovákiai fadesztilláló gyárak

A tizenegy csehszlovákiai szárazfadesztilláló gyár körülbelül 10.000 munkást és 600 hivatalnokot foglalkoztat. Eme gyárak legnagyobb része Szlovénországban és Ruszinszkon fekszik. A gyárak helyzete ebben az évben olyan válságosra fordult, hogy arra még nem volt példa. Miután a cseh kormány nincs abban a helyzetben, hogy az értékesítési lehetőségeket megjavítsa, igen sok üzem a teljes likvidálást határozta el. A kivétel a lengyel verseny következtében teljesen megszűnt. Így a faszén ára a belföldön 53.50 korona métermázsánként, míg a lengyel szén a határon 37 koronájával kínálják. Emellett a lengyel faszén tarifája is sokal olcsóbb, mint a szlovénké.

Ennek következtében a történelmi országok már ebben az évben is 500 vagon lengyel faszén importáltak, míg a szlovénköi termékek vevője nincs. A belföldi ipar vámvédelmet kevetel a lengyel faszénnel szemben s azt javasolja, hogy a belföldi termékek fogyasztásának előmozdítása érdekében rendelje el a kormány az ipari szesznek a faszéssel való keverését. Ezenkívül a faecet fogyasztásának emelésére is megfelelő javaslatokat tesz a szakipar.

Uj cégek és cégváltások Aradon

Az aradi cégbíróság legújabban a következő uj cégeket és cégváltásokat jegyezte be:

Borossebesi Fa- és Bányáipar Rt. felszámolását a törvényszék bejegyezte. Felszámoló dr. Cornel Iancu, dr. Irigil Bogdan, dr. Silviu Pascutiu és dr. Széll Lajos.

Radó és Társa aradi posztóárnygakereskedő cégnél Mittermayer Ödön és Weisz Gyula cégjegyzői jogosultságát és minőségét a törvényszék bejegyezte.

Grundmann Vasárügyár Rt. aradi cégnél Zöpfel Rudolf igazgatósági tagságát és cégjegyzési jogosultságát a törvényszék bejegyezte.

Transilvania Harisnyagyár Rt. Arad, céget a törvényszék bejegyezte. A vállalat részvénytőkéje 100.000 lej, amely 100 darab ezer lej névértékű részvényből áll. Az igazgatóság tagjai Csetey Sándor, Gubányi Vincéné szül. Köö Anna és Medve Imre.

NOTE

*

Direcția generală CFR fiind avizată că toate rezervoarele de păcură pentru combustibilul căilor ferate sunt complet golite în prezent și pentru a evita o eventuală sistare a trenurilor, a luat decizia să se întrerupă — cu începere dela 10 cor. — încărcarea oricărui transport de păcură în cazanele CFR destinate particularilor. Se opresc de asemenea înscrierile acestor produse pentru particulari, urmând ca transporturile, cari au fost înscrise până eri, să fie satisfăcute în limita posibilității. In același timp, direcția generală a dispus anularea ordinului telegrafic, prin care se prevedea încărcarea în vagoanele cazane CFR în sporturile căilor ferate și 20 la sută pentru particulari.

Această dispoziție se va menține până la satisfacerea nevoilor căilor ferate cu combustibil lichid, după care se vor da noui ordine pentru încărcare.

Direcția exploatarii CFR a dispus ca, la tarifele directe de mărfuri cu taxe directe, actualmente în vigoare, să se perceapă și mai departe taxele de manipulație și accesorii, conform sistemului de percepere dinainte de intrarea în vigoare a actualului tarif CFR, adică aflat înainte de 1 Sept. Aceste taxe se vor percepe până la abrogarea acestor tarife.

Fac excepție tarifele româno-poloane, astăzi în vigoare, în ce privește atcele de manipulație, cari nu se vor mai percepe separat, ele fiind cuprinse în taxele de transport respective. Taxele accesorii se vor percepe, în acest tarif, cași înainte de 1 Sept.

In traficul internațional, cu taxarea întreruptă — indiferent de felul carării — autnei când se aplică tariful CFR local, actual de mărfuri, nu se vor mai percepe taxele de manipulație. Taxele accesorii se vor încasa mai departe, în conformitate cu dispozițiunile acestui tarif.

Parchetele Kocsis din Brașov sunt escelente.

Comparând cifrele exportului pe opt luni din anul trecut cu cele pe aceeași perioadă din anul acesta avem următoarele plusuri în campania curentă: Față de anul trecut s'a exportat prin Constanța în anul acesta 3.721.860 kg. grâu mai mult ca anul trecut, porumb 116.919.293 kgr., orz 58.742.808 kgr., ovăz 18.349.489 kgr., fasole 914.963 kgr., rapiță 1.821.221 și mei 9.212.133 kgr. Singură măzărachea este deficitară față de anul trecut cu 473.568 kgr. exportate anul acesta mai puțin ca anul trecut.

Să comparăm acum și taxele încasate la Vama Constanța anul trecut și anul acesta, pe primele 8 luni, adică dela 1 Ianuarie până la 1 Septembrie. Anul trecut s'a încasat în această perioadă 595.816.896 lei dintre cari 69.894.499 numai pe urma exportului cerealelor, iar anul acesta din totalul de 675.540.3j3 lei numai pe urma exportului cerealelor s'au încasat 122.420.421 lei.

O rezoluție a conferinței inter-parlamentare de comerț

Conferința inter-parlamentară de comerț, a votat o rezoluțiune prin care constată necesitatea urgentă a unificării vamale în Europa.

A CFR. Brassóban törvénytelen illetékeket szed az iparvállalatoktól

Védelmet kérnek az UGIR. utján a brassói forgalmi felügyelőség önkényeskedése ellen — Kártérítési per fenyegeti az államvasutakat

A brassói kereskedelmi és iparvállalatok az UGIR utján panaszos beadvánnyal fordultak a CFR. vezérigazgatóságához, amelyben intézkedést kértek a brassói 14. vasuti forgalmi felügyelőség azon rendelete ellen, amellyel elrendelte, hogy a Brassó-Háromszék magánvasut vágányain be- és kirakodásra kerülő minden vasuti kocsit után a kocsinkénti 50 lej illetéken kívül az áruk osztályozásának megfelelő díjszabás szerint 10 km-es távolságra külön fuvardíjat igényel, illetve szedett be a szállító vállalatoktól és ezenkívül az iparvágányokon, illetve a magánvasut vágányain történő szállítás hoz külön fuvarlevél kiállítását követeli.

A brassói forgalmi felügyelő segnek az az eljárása, illetve a törvénytelen díjak és illetékek szedése súlyosan megdrágítja a brassói cégek részére a vasuti szállítást, annál is inkább, mert a CFR. külön kocsikiállítási díjat követel és szed, bár a vasuti kocsikat saját mozdonyával és személyzetével vonatja, rakatja ki és be az iparvágányokon és a magánvasut vágányain.

Ha a CFR. vezérigazgatósága nem intézkedik erőlyesen ebben az ügyben, illetve nem szünteti meg sürgösen a törvénytelen illetékek és díjak szedését, a brassói érdekelt cégek kártérítési pert fognak indítani az államvasutak ellen.

S. T. B. necesită 200 vagoane lemne de foc

Societatea comunală a tramvaielor București cumpără 200 vagoane lemne de foc și cer de bună calitate, predabile franco vagon gara Obor, linia de garaj.

Ofertele închise cu meniunea pe plic: „Ofertă pentru lemne de foc“, se vor adresa Direc-

iunei Generale a licitațiilor din str. Armenească No. 3, unde se poate lua cunoștință de caietul de sarcini și condițiunile de furnizare.

Deschiderea ofertelor va avea loc în ziua de 15 Septembrie 1930, orele 11.

Az Impresse Italiano per l'Espero olasz cég két év alatt 2300 lakást akar építeni Romániában

Bukaresti tudósítónk jelenti: Hosszas tárgyalások után a kormány megkötötte a lakásépítési szerződést az Impresse Italiano per l'Espero olasz építési és bankvállalattal.

Impresse Italiano per L'Espero-t Mussoloni kezdeményezésére alapították. Célja az, hogy Oloszország külföld felé irányuló gazdasági tevékenységét szolgálja. Számos olasz bank vesz részt, élükön a Credito Italiano és a Banca di Roma pénzüzetekkel. A vállalat közreműködésével dolgoznak jelenleg a lisszaboni kikötőben, építik a görög menekültek lakásait és más munkákat.

A megkötött szerződés értelmében az olasz alakulat kötelezte magát arra, hogy

a jövő évi április 23-ig 300 lakást épít és ezeket 1931-ben újból 1000 lakás, az 1932. évben pedig újabb 1000 lakás építése követi.

Az első 300 lakást — amelyek összértéke 800 ezer dollár — Bukarestben építik fel, míg a többiek csak akkor készülnek el, ha az építkezések autonóm központjához megfelelő számú kérvény érkezik be a lakásigénylőktől. Az építkezések központi intézménye kötelezte magát, hogy mindaddig, amíg 2000 jelentkező lesz, minden

hozzáintézett megrendelést az olasz vállalatnak ad át.

Az I. I. E.-nek csak Bukarestre és 10 más romániai városra van előigénylési joga, míg máshol az autonóm építkezési központ más vállalkozónak is adhatja a munkálatokat.

Az autonóm építkezési központ készpénzben 80 ezer dollárt is kapott az olasz cégtől előlegül.

Minden egyes építkezés megkezdésekor az autonóm építkezési központ az építkezés értékének 15 százalékát köteles deponálni, míg a fenmaradó 85 százalékot az IIE adja. A pénzt banknál helyezik el s onnan csupán a már teljesített munkálatok fizetésére vehető fel. A házak átvételekor az autonóm építkezési központ 25 százalékot, 6 hónap mulva 2 és fél százalékot fizet. A fenmaradó rész 7 százalékos kamattal mellett 15 év alatt amortizálendő. A kötvények árfolyama 88.

Az építkezési kampány folyamán családi és gazdasági házakat fognak építeni. A családi házak 1—3 szobások. Cserépfedélük lesz és deszkapadozatuk. A gazdasági házak 2—5 szobások lesznek. Parkettesek, olajfestéssel vagy tapétaimitációval. Összesen 23 különböző típust irányoztak elő.

Az építkezések ára 13 százalékkal olcsóbb, mint az 1929-ben alakult olcsó lakásépítő mozgalom házainak ára és 25 százalékkal olcsóbb, mint a letétpénztár építkezései.

Az, olasz társaság a 300 építendő ház értékére 4 százalékos garancia levelet helyezett letétele. Az olcsó lakások építéséért folyamodhatnak a köztisztviselők, nyugdíjas köztisztviselők és a komoly magánintézmények végleges alkalmazottai. A jelentkezési kérések a Casa Autonomă a Construcțiilor címére Bukarestbe küldendők.

A brassói Kocsis-féle parketta elsőrangú.

Meghívó

A Kolozsvári Kereskedelmi Bank Részvénytársaság 1930. szeptember hó 27-én, délelőtt 12 órakor saját üzleti helyiségében, Str. Memorandului (Unió-ucca) 1. szám alatt tartja meg XLIV. évi rendes közgyűlést, melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívottak.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése az 1929. üzletéről s a zárszámadások előterjesztése. 2. A felügyelőbizottság jelentése. 3. Határozathozatal a nyereség hovaforrdítása iránt. 4. Határozathozatal a felmentvény megadása tárgyában az igazgatóság és a felügyelőbizottság részére. 5. Igazgatósági és felügyelőbizottsági tagok választása. 6. Esetleges indítványok.

Jegyzet. (Az alapszabályok 30. §-a) A közgyűlésen a részvényesek csakis azon részvényesek után birnak szavazati joggal, amely részvényesek a közgyűlés megelőzőleg legalább 3 (három) hónappal nevékre szabályszerűen átirattak és a részvénykönyvbe bejegyeztettek. A közgyűlésen résztvenni kívánó, szavazati jogosult részvényeseknek a közgyűlést megelőző napon igazoló-jegyek fognak kiadani.

Az igazgatóság.

Mérlegszámla 1929. december 31-én. Vagyon: Pénztárkészlet 1,998.831.49 lej. Váltó és folyószámlák 91,770.847.01 lej. Értékpapírok 1 millió 440.217.26 lej. Ingatlanok 1 millió 316.712.94 lej. Kezeségi és óvadékhitelek 395.000 lej. Felszerelés 231.281.44 lej. Összesen 97,152.890.14 lej. Tether: Részvénytőke 10,000.000 lej. Tartalékalap 1,726.251.25 lej. Intézeti nyugdíjalap 1 millió 215.248.32 lej. Betétek és folyószámlák 80,396.525.54 lej. Visszleszámítás 3,069.822 lej. Altalunk vállalt kezeségek 395.000 lej. Fel nem vett osztalékok 91.285.50 lej. Átmeneti tételek 25.221 lej. Nyereség kétes követelések tartalékához esatolva 233.536.53 lej. Összesen 97,152.890.14 lei.

Az igazgatóság.

Bilanțul asigurărilor în primul semestru al anului 1930

Criza economică propagă incendierile și sporește asigurările de viață

Incendierile au bătut în proporții necunoscute până acum în primele opt luni ale anului 1930, iar pagubele suferite de către societățile de asigurări de pe urma acestora au făcut ca societățile engleze să abandoneze cu desăvârșire afacerile în această ramură de asigurare la noi în țară — Neputința de desfacere și valorizare a cerealelor și mizeria au întetit incendiile de recoltă în Transilvania

Declarațiile dlui Marcell Lampl, director central al societăților de asigurări generale „Agricola-Fonciera“

— Dela redacția noastră din București —

Solicitat de către redacția noastră din capitală, d. director Marcell Lampl dela societățile de asigurare decurând unite „Agricola-Fonciera“ din capitală a binevoit a ne declara despre situația asigurărilor pe primul semestru al anului 1930 următoarele:

— Situația afacerilor de asigurări în primul semestru al anului curent înregistrează un important regres în special ramurile elementare. Cazurile dese de incendii din primele opt luni fac iluzoriu rezultatul bun final al acestui an pentru societățile de asigurare.

„Această ramură de asigurare de mult nu mai prezintă de altfel nici o rentabilitate pentru societăți.“

— Anul 1930 a adus deja în primele opt luni surprize și pagube exagerate de mari pentru toate societățile de asigurări, și este caracteristică că societățile engleze cari asigurau și ele în țară s'au retras cu desăvârșire, părăsind total aceasta ramură de asigurare.

— Din nefericire însă societățile românești nu pot să urmeze exemplul societăților engleze steine, ele fiind obligate să țină piept tuturor pierderilor, riscând nu numai venitul realizat din alte ramuri de activitate dar chiar în caz de nevoie atacând și alte reserve.

„Cele mai multe cazuri de incendiu sunt în Vechrul Regat,“

nu mai puțin adevărat este însă că în Transilvania și Banat unde situația agriculturii din cauza lipsei de prețuri a cerealelor, criza financiară care bătute în măsură necunoscută până azi, a făcut ca

„mulți dintre țărani să-și incendieze recolta pentru a putea ajunge la suma pentru care a fost asigurată, așa fel că incendiile de acest gen au bătut în anul acesta recordul față de anii trecuți.“

— Deci, după cum vedem, bilanțul asigurărilor în această ramură este foarte trist și prezintă pentru societățile de asigurări riscuri mari și pierderi incalculabile.

— Cât privește cealaltă ramură de activitate, — indeosebi

asigurările de viață arată o fermă tendință de îmbunătățire,

și s'ar părea un paradox că, chiar în situația grea financiară și economică de astăzi

pe zi ce merge tot mai multă lume încheie contracte de asigurări de viață.

În această ramură, contrar celeia a incendiului societățile de

Felszámol az Aradi Központi Takarékpénztár

75 százalékot kapnak a betétesek — Elveszett a 6 millió lej alaptőke

Az Aradi Központi Takarékpénztár Rt., amely több mint két évtizeden keresztül tevékenykedett a pénziacón, fizetési nehézségek közé került és ezért az igazgatóság legutóbbi gyűlésén elhatározta, hogy számol az adott helyzettel és megteszi a kezdeményező lépéseket a pénzügyi likvidálásához.

Az igazgatóság a következő kommunikét adta ki:

Az Aradi Központi Takarékpénztár Rt. igazgatósága az intézet vagyoni állapotát és továbbműködésének lehetőségét vizsgálat tárgyává tette és megállapította azt, hogy a napról-napra fokozódó gazdasági krízis mellett az intézet kezelésére bizott tőkék nem elegendők az üzletvitel rentabilitásának biztosítására és e célra nem állnak rendelkezésre a kellő eszközök.

Ennélfogva a további kockázatok elkerülése céljából az igazgatóság elhatározta, hogy a legközelebbi összehívandó rendkívüli közgyűlésnek az intézet felszámolásának kimondását fogja javasolni.

Az igazgatóság mindent el fog követni, hogy az arra illetékes tényezők támogatásával a felszámolás minél nyugodtabb mederben legyen lebonyolítható és az intézetnél érdekelt igények lehetőleg teljes kielégítést nyerjenek.

Az Aradi Központi Takarékpénztár 1907-ben alakult meg. Működési ideje folyamán szerényebb kölcsönök nyújtásával foglalkozott és a kisembe-

asigurări au înregistrat o îmbunătățire importantă. Acest fenomen se poate explica în primul rând prin faptul că din zi în zi mai multă lume recunoaște utilitatea unei asigurări de viață, astfel asigurând în caz de accident oricare asigurat al familiei și succesorilor un sigur și imediat mijloc de ajutor, chiar în caz de deces, și când familia nu ar moșteni decât suma asigurată. Natural că prin diferitele feluri de alte asigurări de viață, ceap binate, împotriva accidentelor și cazuri de invaliditate toate sporese șansele asiguratului, sau ale moștenitorilor.

— Mulțumită acestor diferite feluri de asigurări după ultimele sisteme moderne acceptate de toate țările occidentale introduse și la noi de către societățile noastre, natural că această ramură de activitate se propagă în măsură satisfăcătoare, astfel că progresând în această măsură, asigurările de viață vor da nu numai în acest an, dar în viitor roade frumoase.

Ch.

rek betétjét sikerült magához vonzani. Alaptőkéje 6 millió lej, tartaléktőkéje pedig 800 ezer lej. Az igazgatóság élén kjsjolsvai Szabó Zoltán nyug. vonatközleg mint elnökigazgató, Deutsch Károly igazgató, Neumann Herman, Lócs Rezső nyug. polgármester, Verbos Nándor, Szántay Lajos és Borsos Béla dr. állnak, a felügyelőbizottságban pedig Dörner János, Dömötör Bertalan, Kádas Kálmán és dr. Nichi Lázár foglalnak helyet.

Az intézet betétállománya cca 22 millió lej. Hogy a pénzügyintézetet mi indította tulajdonképpen a felszámolásra, erre vonatkozólag a bankhoz igen közel álló személyiség érdekes adatokat mondott el.

Az Aradi Központi Takarékpénztár anyagi krízisének, főleg az volt a kiobbanója, hogy

a betétesek közül számosan elvonták a betétjüket.

Az intézetnek egyedül stabil vagyona a főtéri ingatlan, amely a pénzügyintézet szerint 9 millió lejt ér. A váltó és folyószámla adósok majdnem kivétel nélkül kisemberek, akiktől ma csak igen nehezen lehet követeléseket behajtani. Miután a pénzügyintézet nem rendelkezik elég tőke felett, nem tudott az utóbbi időben már maga sem eleget tenni fizetési kötelezettségének.

A pénzügyintézet 6 millió lej alaptőkéje teljesen elvesztettnek tekinthető.

Az igazgatósági ülésen oly értelmű határozatot is hoztak, hogy a pénzügyintézet éppen fizet-

tési nehézségeire való tekintettel

fizetési haladékokat kér hitelzőitől.

A sätust eddig még nem állították össze, azonban az igazgatóságnak eltökélt szándéka, hogy a pontos helyzetkép ismerete után megkezdi a felszámolási munkát. A künlevőségek behajtásra, a főtéri ingatlan eladásra kerülnek és így remélhető, hogyha mindent pontosan és idejében sikerül lebonyolítani, úgy

a betéteseknek legalább hetvenöt százalékot tudnak visszafizetni.

Az igazgatóság elképzelése szerint 5—6 hónap múlva már folyósíthatják a betétek egy részét, míg a fennmaradó összeget 1931. december elsejéig feltétlenül ki tudják fizetni.

Az igazgatóság a vállalt kötelezettségének csak úgy tud megfelelni, ha a betétesek teljes támogatását bírja, mert enélkül a felszámolás nem bonyolítható le simán és viszont az bizonyos, hogyha a betétesek más eljáráshoz akarnak folyamodni, úgy aligha fogják megkapni az igazgatóság által felkínálandó összeget.

Eftinirea petrolului întrebuințat în agricultură

Miercuri a avu tloc la Ministerul de finanțe o conferință între d. Mihai Popovici, ministrul finanțelor, d. subsecretar de stat Pompiliu Ioanițescu și dnii ingineri Ossiceanu, președintele Asociațiunii petroliștilor și d. Micu Zendler, directorul societății „Distribuția“.

Obiectul discuțiunii a fost ca să se decidă asupra cererii guvernului privitoare la eftinirea prețului petrolului întrebuințat în agricultură la autotractoare.

După cererea dlui ministru Mihai Popovici, reprezentantul petroliștilor au consimțit să facă un petrol special vopsit cu verde care să servească ca esență în agricultură numit „petrol tractor simplu“ și care să fie vândut cu un preț, de 1.50 lei mai eftin la litru decât petrolul lampant.

D. Mihai Popovici insistă pentru ca ieftinirea să fie de 2 lei la litru.

Săptămâna viitoare se vor da dispoziții în această privință, pentru ca să se vină în ajutorul agriculturii.

Létrejött a román-osztrák gazdasági megállapodás

Bukarestben befejeződtek a tárgyalások Ausztria és Románia között. A tárgyalások eredményeképpen ideiglenes kereskedelmi egyezmény jött létre Ausztria és Románia között.

Az egyezmény alapján modus vivendi nyújt a két ország közötti kereskedelmi forgalom létrehozására. A tárgyalások folyamán abban is megegyeztek, hogy legkésőbb november 1-én megkezdik a tárgyalásokat a definitív kereskedelmi szerződés megkötése céljából.

Inceperea campaniei de construire

Construiri de locuințe ieftine --- Casa Construcțiilor a încheiat o convenție pentru construire de locuințe ieftine

Casa Autonomă a Construcțiilor a semnat prin consilierii ing. *Mihăescu* și arhitect *Baloghin*, cu *Impresse Italiano per l'Estero* (I. I. E.) un contract pentru construirea în 2 ani jum. a 2300 locuințe populare și economice.

I. I. E. este de fapt o Instituție creată din îndemnul dlui Mussolini, de o serie de bănci italiene, în frunte cu *Credito Italiano* și *Banca di Roma*. Scopul ei este de a sistematiza activitatea italiană în străinătate. Ea are în lucru, între altele Portul din Lisabona, locuințe pentru refugiații greci, etc. Consiliul său de administrație e format din tot ce are finanța și industria italiană mai prominent: d. *Pirelli*, care a reprezentat Italia în Conferința dela Haga și vicepreședintele la *Credito Italiano*; d. *Beni*, președintele confederației corporațiilor fasciste industriale, etc.

I. I. E. a oferit Casei Construcțiilor executarea de locuințe în condițiunile generale în cari lucrează în Grecia. Comitetul de direcție al Casei Au-

tonome a Construcțiilor a reușit să amelioreze esențial condițiunile contractului. Vom cita numai două:

1) I. I. E. oferea să lucreze în regie, în contul beneficiarului. La prețul de cost, stabilit prin facturi și liste de plată, urma să adauge 11 la sută cheltueli generale și 11 la sută beneficiu. Era un sistem care ducea la un preț al casei pe care beneficiarul nu-l putea cunoaște decât după terminarea casei.

S'a obținut ca locuințele să fie plătite cu preț global.

E un sistem superior și celui obișnuit la noi, cu *Devis* și prețuri unitare, care duce totdeauna la surprize neplăcute: costul dela sfârșit e cu mult mai mare decât cel arătat de arhitect în devizul lucrării.

2) I. I. E. cerea garanția Statului Român. Cum Legea de stabilizare oprește acest lucru. I. I. E. s'a mulțumit cu ipotecarea imobilelor și cu obligația funcționarilor beneficiari că vor plăti rate la case prin rețineri din salarii.

construi 300 locuințe până la 23 Aprilie 1931,

cu condiția să i se dea cărămida până la 25 Septembrie a. e.; 1000 locuințe în 1931 și alte 1000 în 1932. Primele 300 locuințe, deci fiind urgente se vor construi numai în București. Valoarea lor va fi de 800.000 dolari. Celelalte 2000 se vor construi numai dacă Casa Autonomă a construcțiilor va avea solicitanți. Până la complectarea comenzii celor 2000 de locuințe Casa Autonomă a construcțiilor e obligată a da toate comenzile ce le va primi, societății I. I. E. Valoarea celor 2000 locuințe va fi de 5 milioane dolari.

Pentru a putea construi în acest timp și prin alte societăți Casa Autonomă a Construcțiilor a obținut ca I. I. E. să aibă preferință numai în București și zece orașe din provincie. În restul țării Casa Autonomă a Construcțiilor va putea construi de pe acuma prin orice alte mijloace.

Chiar în cele 11 orașe ea va putea construi prin alte mijloace pentru solicitanții cari nu sunt funcționari

sau pensionari civili, pentru cei cu terenuri izolate și pentru cei cu casele deja începute.

C. Aut. C. a obținut și un împrumut de bani în suma de 80.000 dolari; pe care îl va putea împrumuta celor ce sunt obligați a construi prin alt con-

structor decât I. I. E. Acest împrumut are însă dobândă cu 1 la sută mai mare pentru a acoperi cheltuelile generale ale lui I. I. E.

C. Aut. C. va depune la începerea fiecărui loc de construcție 15 la sută din valoarea locului respectiv. Restul de 85 la sută va fi plătit de I. I. E. Ambele sume vor fi depuse la începerea construcțiilor la o bancă, și de acolo nu vor putea să fie ridicate decât cu ordinul C. Aut. C. pentru plata lucrărilor deja executate.

La recepția caselor C. Aut. C. va plăti 5 la sută din cost, iar după 6 luni încă 2,50 la su-

tă. Restul de 77,5 la sută din cost va fi plătit prin obligațiuni, amortizabile în 15 ani, cu dobândă de 7 la sută. Cursul obligaunilor este ca și al împrumutului de stabilizare adică 88 la sută. Aceasta înseamnă că pentru achitarea împrumutului ea va plăti la suma reală primită 8 la sută, pe an dobândă și 4,5 la sută pentru amortizare.

Beneficiarul va plăti pentru asigurarea contra morții și incendiului o primă de 0,8 la sută la 2 la sută, din cost după vârstă.

Terenul va fi predat de C. Aut. C. fie că-l va poseda beneficiarul, fie că-l va procura C. Aut. C.

Beneficiarii vor plăti către C. Aut. C. în aceleași proporții și cu aceleași anuități cu care C. Aut. C. plătește către I. I. E.

Beneficiarii nu vor plăti deci absolut nimic pentru planul, cheltueli generale, etc.

Constituirea sindicatului fabricanților de spirt de vin

Cine face parte din sindicat?

După mai multe conferințe s'a constituit sindicatul fabricanților de spirt de vin.

Intrunirea fabricanților a fost deschisă de d. subsecretar de stat *Pompiliu Ioanițescu* care roagă pe fabricanți să ajungă la înțelegere pentru ca sindicatul să poată lua ființă.

D. *Pompiliu Ioanițescu* s'a retras apoi și a delegat pe d. *Pârligras* directorul general al contribuțiilor directe, să conducă desbaterile.

Divergențe s'au ivit asupra chestiunii cotei fiaxte prin noua lege a spiritului fabricanților de vin (300 de vagoane pe an.) De fapt întreaga chestiune ar fi rezolvită

dacă contrabanda cu spirtul de vin ar putea fi desființată.

Nevoia reală a spiritului de vin este mult mai mare, dar se acopere din așa numitul spirt de vin negru.

Fabricanții vechi au pretins ca întreaga cotă de 300 vagoane, să fie acoperită de ei și n'au vrut să recunoască dreptul acelor cari, prin noua lege, se pot transforma în fabricanți de spirt de vin. Apoi n'au vrut, în nici un caz, ea proprietarii de cazane să intre în sindicat.

Partea cealaltă a combătut vehement aceste pretenții și a cerut ca toți proprietarii de cazane industriale (adică acei cari prelucrează material cumpărat și nu numai material propriu) să fie obligați să facă parte din sindicat.

După lungi discuții, reprezentantul ministerului s'a oprit la o măsură tranzațională. A decis că vor fi membri ai sindicatului în afară de fabricanții de spirt și proprietarii de cazane, cu o capacitate de peste 1000 litri și montate cu

aparatură de control, așa cum cere legea spiritului (articolul 24), adică cazane cu cari se poate face spirt din vin de 96 grade.

După ce desbaterea în această privință, a fost încheisă, s'a procedat la constituirea sindicatului. O parte din fabricanți au cerut ca constituirea să fie amânată cu 2-3 zile, motivând că asta este o chestie internă a fabricanților și deci o vor rezolva între ei.

D. *Pârligras*, însă a insistat ca constituirea sindicatului să se facă imediat.

Fabricanții mai vechi au amenințat că se retrag.

Au vrut să citească o declarație în acest sens. Pe urmă au renunțat.

S'a verificat autorizațiile, de vot și, pe urmă, s'a făcut procesul verbal de constituire.

Tizenhat nyersselyemgyárát alapítanak Oroszországban

A szovjet által megállapított ötesztendő gazdasági terv az orosz ipar fejlesztésére hírek szerint 16 nyersselyemgyár alapítását is előirányozta 290 millió rubel költ séggel és évi 35.000 tonna produkcióval. Ezen gyárak közül tizenegy még az ötesztendő perióduson belül üzembe helyezhető. Három gyárat már építenek is, közülük egyet Leningradban, amelyet a jövő nyáron helyeznek üzembe 4500 kilogram napi kapacitással.

Még ebben az esztendőben kezdik meg egy nyersselyemgyár építését Moszkvában, amely viszont napi 8000 kilogramos kapacitással fog működni.

Concurența antreprenorilor români și streini

În timp ce Comitetul de direcție ducea tratative cu I. I. E. s'a provocat o concurență între casele străine care ofertaseră la Casa Construcțiilor și antreprenorii români.

Pentru a avea oferte comparabile, Casa Autonomă a Construcțiilor a întocmit un proiect de contract tip de finanțare și construcție, pe care l-a trimis societăților constructoare străine și române invitându-le a-și înainta oferta lor în cadrul contractului tip.

Antreprenorii români au fost chiar convocați în două rânduri la Casa Autonomă a Construcțiilor.

Li s'au expus condițiunile oferite de I. I. E. și li s'a declarat că sunt preferați la lucru, chiar dacă oferta lor e mai scumpă cu 5 la sută ca cea italiană.

În timpul tratativelor Casa Autonomă a construcțiilor a convocat în două rânduri pe reprezentanții ministerelor, ligii chiriașilor, foștilor luptători, invalizilor, funcționarilor comerciali, etc. Le-a expus stadiul tratativelor și condițiunile diferitelor oferte.

Opiniunea generală a fost că oferta italiană este cea mai serioasă și deocamdată singura realizabilă. Atât condițiunile împrumutului, cât și prețul caselor, au fost găsite avantajoase în raport cu condițiunile pieței.

I. I. E. se obligă ferm a

Impunerea debitantilor speciali

Instrucțiunile Ministerului de Finanțe

Ministerul de Finanțe a trimis tuturor administratorilor financiari, un ordin circular ca urmare și explicare a ordinelor circulare No. 232.610 din 4 August 1930 și No. 244.727 din 19 August 1930, prin cari li se dau următoarele lămuriri:

Debitanții speciali cari vând exclusiv numai produsele monopolizate și articolele accesorii fumatului, vor fi impuși pentru veniturile realizate cu cota de 12.80 la sută, fiind considerați ca remizieri, iar nu comercianți propriu ziși, întrucât legea pentru modificarea legii de administrare și exploatare a monopolurilor regatului României prin art. 65 a înțeles numai sa nu fie taxați ca comercianți, iar nici de cum să creeze o categorie de contribuabili scutiți de impozitul pentru veniturile ce realizează din vânzarea acestor produse.

Acei cari pe lângă produsele monopolizate mai vând și alte articole, precum: cărți postale, ziare, reviste, articole de papetrie etc., vor fi supuși pentru veniturile realizate din remizele cvenite la vânzările produselor monopolizate cu cota de 12.90 la sută, iar pentru veniturile realizate din vânzarea celorlalte articole se vor impune cu cota de 17 la sută (venit din comerț).

Așezarea impozitelor așa cum se arată mai sus se va face pe calea proceselor verbale de impunere prin cari se vor alege veniturile impozabile, după deducerea scaderilor legale pentru fiecare venit în parte, evitându-se a se scădea de două ori aceleași cheltuieli.

Dispoziția se aplică dela 1 Iulie 1930, de când s'a promulgat legea în chestiune, dela care dată debitele actuale vor fi scăzute și se vor stabili noi impuneri pentru timpul dela 1 Iulie—31 Decembrie, conform celor de mai sus.

Debitele pe primele 6 luni ale anului 1930 se vor încasa conform rolului.

Pe viitor se vor face impuneri conform instrucțiunilor de mai sus.

Dispozițiunile ordinelor de mai sus citate se modifică-n acest sens.

Modificări în tariful de călători româno-cehoslovac

Dela 16 Septembrie se modifică taxele pentru transportul călătorilor și bagajelor la tariful direct de călători și bagaje româno-cehoslovac, valabil dela 15 Iulie 1927.

Nouile prețuri vor fi:
Arad-Curtici (27 klm.) cl. I. 205 lei, și 6 lei pentru 10 kgr. bagaje.

Brașov-Arad-Teiuș (488 kilometri), cl. I, 1371 lei și 62 lei pentru 10 kgr. bagaje.

București-Arad-Teiuș (661 km.), cl. I, 1649 lei și 78 lei pentru 10 kgr. bagaje.

Timișoara-Curtici (86 klm.), cl. I, 410 lei cl. II, 310 lei, cl. III. 205 lei și pentru 10 kgr. bagaje 45 lei.

Aprovizionarea căilor ferate cu combustibil

Marti după amiază, s'a întrunit la Ministerul de comunicație reprezentanții societăților Miniere și ai căilor ferate pentru a examina problema aprovizionării căilor ferate.

D. Bujoi, reprezentantul minelor din Valea Jiului, a dat cetire unui memoriu cu contra-propuneri. D-sa a ajuns la concluzia că noțiunea de zonă în repartiția cotelor procentuale, este inadmisibilă pentru motivul că nu orice cărbune din orice zonă permite utilizarea completă a parcului de locomotive. Singurii combustibili independenți sunt cei din Valea Jiului și păcura.

Ideea introducerii contractelor de lungă durată este echitabilă.

D-sa mai susține că, calea ferată să fixeze ce categorii de combustibil sunt necesare și în ce cantitate.

D. ministru Manoilescu, rezumând punctele arătate de d. ing. Bujoi, observă că sunt u-

nele puncte asupra cărora nu este edificat.

D. Manoilescu reține afirmatiunea dlui ing. Bujoi că teoria zonelor ar fi iluzorie, dacă nu se corolorează cu combinațiile de combustibil ce se întrebuințează.

Deci teoria zonelor trebuie admisă cu acest corectiv foarte important.

În ce privește adoptarea caetelor de serviciu la condițiunile naturale ale minelor, d. Manoilescu observă că această adoptare nu se poate împinge prea departe, ci minele trebuie să se adapteze necesităților cfr.

O ultimă dată importantă a fost aceea a amânării încheerii contractelor până la 1 Ianuarie cerută de d. Bujoi.

Conferința s'a încheiat, urmând ca d. ministru Manoilescu să ia contact cu Regia Autonomă cfr., iar apoi să se convoace o nouă adunare cu reprezentanții societăților miniere.

A temesvári áru- és értéktőzsde szerepe Románia közgazdasági életében

Totis Rezső, a tőzsde elnökének nyilatkozata a temesvári tőzsde hivatásáról

Megirtuk, hogy a temesvári árutőzsde elnökévé Totis Rezső, belga királyi konzult, a Gyapjuipar Rt. vezérigazgatóját választották meg. A temesvári tőzsde szervezéséről, működésének várható eredményeiről Totis Rezső elnök a következő nyilatkozatot tette:

Temesvárnak vállalkozó kedvű tőzsdeközönsége van

— A temesvári áru- és értéktőzsde Temesvár és a Bácság mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi nagy jelentőségénél fogva kétségen kívül

elsősorban hivatott az ország közgazdaságában tevékeny részt venni és az áruk irányításánál főszerepet játszani.

A siker titkánál két tényező magaslik ki: az idő és az emberek. A mai általános, Európaszerte uralkodó kedvezőtlen közgazdasági depresszió kihat természetesen országunkra is s logikusan ilyen intézmény megalakulásánál kedvező időpontnak nem mondható. Hogy tehát a temesvári áru- és értéktőzsde nagy sikerrel nagy forgalmat bonyolítasson le, természetesen még

az általános viszonyok megjavulása is elmaradhatatlan főfeltétele.

— Annál kedvezőbbben állunk a másik főtéteyző tekintetében, az emberanyaggal, ahol ugy az érték-, mint az árutőzsdénél, mint az ügynökök szempontjából elsőrangú anyaggal találkozunk.

Alapos tudásu, széles látókörű, mély iniciatívával és élénk vállalkozási kedvvel bíró tőzsdetársaságunk van,

amely nemesak a temesvári tőzsdénél állná meg a helyét, hanem akármilyen nagyvárosi tőzsdén is. Ez az utolsó körülmény az, amely engem feljogosít annak a kijelentésére, hogy a temesvári áru- és értéktőzsde majdan a viszonyok változásával nemcsak belföldi, hanem

külföldi viszonylatban is jelentős hirre fog szert tenni.

Milyen cikkek kerülnek forgalomba a temesvári tőzsdén?

— A temesvári árutőzsde forgalma mindenféle árura kiterjed. Mi elsősorban természetesen a forgalomban te-

kintélyes szerepet játszó következő nyerstermékekkel és árukkal kívánók az árutőzsde forgalmát megindítani, így például gabonaneműekkel, erdő- és facikkokkal, bor és szesztermékekkel, valamint gyapjuárakkal.

— A gabonaneműekben az üzlet már megindult és mondhatom

a malmok, gabonakereskedők és ügynökök agilitása és intelligenciája a legszebb reményekre jogosít.

A tőzsdei forgalom tárgyát képező erdők és faneműek tőzsdei csereforgalma, az ebben a gazdasági ágazatban és iparban uralkodó viszonyoknál fogva, minthogy részint hatósági megszorítások is léteznek, még nem indult meg. Elvárható azonban, hogy a közeljövőben e tekintetben is a kívánatos változás beáll.

A bor- és gyapju-tőzsde szerepe

— A bor- és szeszeműek tekintetében a tőzsde vezetősége a mezőgazdaság érdekében a mezőgazdasági kamarák hathatós támogatását szeretné igénybevenni, hogy különösen

a borkereskedelem nagymérvű forgalma a tőzsdén normalizálódjék.

— A siker, azt hiszem, itt is elmaradhatatlan, éppogy, mint a külföldön, például a velünk szomszédos Jugoszláviában fennálló különleges bortőzsdéken tapasztalható.

— Ugy a bortőzsdének, mint végül a gyapjutőzsdének sikere kizárólag a közreműködő tőzsdetagok iniciatívájától és alapos munkájától függ. Ez a munka annál is inkább kecségtet nagy kilátásokkal, mert

könnyen magunkhoz ragadhatjuk a vezetést az országban.

— A tőzsde vezetősége a legszelesebb és legliberálisabb támogatást tanúsítja az ide irányuló törekvésekkel szemben és most már csak a tőzsde tagok és ügynökök üzleti találékonysága az, amely az általam megjósolt vezetőszerpet ezekben a termékekben megszerezheti.

Létrejött a nemzetközi vagonegyezmény

Brüsszelből jelentik: A Niens van den Dag közli, hogy Ausztria, Belgium, Csehszlovákia, Franciaország, Magyarország, Olaszország, és Svájc között létrejött a vagonegyezmény, amelyre vonatkozó előzetes megállapodást a felsorolt államok még a folyó év április havában kötötték meg.

Az egyezmény az 1931. évi december 31-ike előtt nem mondható fel. Angliával még folynak a tárgyalások abban az irányban, hogy csatlakozzék a nemzetközi vagonegyezményhez.

DIANA

sós borszesz, vezérképviselő „GEA“ KRAYER. Főlerakat Balkán Impex, TIMIȘOARA.

Numere Indice

Prețurile pe Iulie și August 1930

Deși experiența învață că pricinile fenomenelor economice n'au o obârșie unică și că mai multe împrejurări conlucrează la formarea prețurilor, se cuvine să dăm o însemnătate specială teoriei dezvoltată de profesorul Gustave Cassal și de Sir Henry Strakosch, după care prăbușirea prețului atâtor bunuri trebuie atribuită faptului că față de producția crescândă a mărfurilor, producția aurului e prea mică. Se amintește că îndată după război mărfurile s'au scumpit într'atât, încât producția aurului devenise nerentabilă, și trebuia să fie restrânsă în cele mai multe mine. Aceasta a avut efectul de a micșora aflusul aurului, ceea ce se manifestă printr'o scădere a prețului mărfurilor față de aur.

Impresionantă e împrejurarea că profesorul Cassal nu dezvoltă teoria de mai sus, acum, post festum, ci de o serie de ani a prevenit lumea despre primejdia unei producții prea reduse de aur, inzistând asupra necesității de a se numi politică de economie față de metalul galben. În cuvinte precise, d-sa a anunțat scăderea inevitabilă a prețurilor, depreciauna mondială ce va urma.

Cu toate acestea, este lămurit că pe lângă problema aurului, o serie de alte cauze au dat naștere crizei actuale universale, în primul rând un protecționism nesăbuit, impozite excesive, greutăți în mișcarea capitalurilor plus sub consumul ce rezultă din excluderea unui miliard de oameni — locuitorii Rusiei, Chinei și Indiilor engleze — din curentul economic general. Deficitul de un miliard de oameni în economia lumii contează.

Se pune însă întrebarea: de ce scăderea mare a prețului materiilor prime, se manifesta așa de puțin în comerțul de detaliu. În comerț, aproape nu se simte marea revoluție a prețurilor ce s'a petrecut în materiile prime. Și acest fapt are explicația lui. Negustorii știu bine că e preferabil un devers mare cu beneficiu mic, unui devers restrâns cu câștig umflat. Însă cu cât un produs oarecare se depărtează de faza sa primitivă, apropiindu-se articolului definitiv, cu atât scăderea prețului materiei brute de conjuncturi din Germania, a stabilit de pildă, că în bunurile manufacturate, valoarea materiei prime reprezintă în medie d'abia 20 la sută, restul fiind compensat prin salariile, impozitele, sarcinile sociale plus costul capitalului. Așa dar, dacă prețul materiei prime a scăzut cu 30, 40, 50 la sută, nu se cuvine să se aducă învinuirea comerciantului că n'a adoptat în vânzarea cu amănuntul o reducere analogă. Sunt multe țări unde salariile s'au urcat, față de 1923, cu 50 până la 80 la sută.

Cu toate acestea, există anomalii extraordinare, cari determină cu drept cuvânt revolta consumătorilor. Dacă vom vorbi de cazul special al producției românești putem afirma că prețul pâinei, chiar după reducerea la 9 lei, e prea urcat față de prețul actual al grâului. Este, apoi, absurd, ca în comerțul de detaliu, unele articole importate, de pildă ceaiul, să se vândă exact cu prețul de acum un an, deși în târgul

internațional s'a devalorat enorm. O curiozitate: la Viena prețul petrolului s'a urcat deși lampantul a scăzut în toate țările producătoare și exportatoare.

Constatăriile acestea nu ar legitima de loc o luare de măsuri corective din partea statelor, întrucât s'a dovedit că asemenea măsuri n'au nici o valoare practică. Organizațiile comerciale trebuie singure să caute adaptarea prețului de vânzare la nivelul scăderii materiei prime. Să nu uităm că o eftenire a traiului constituie primul pas spre reducerea salariilor.

75 százalékos kvótát és 7 százalékos kamatot ajánlott fel a nagyváradi Klotild vegyigyár hitelezőinek

Megirtuk, hogy a nagyváradi Klotild vegyigyár kényszeregyezséget kért. A vállalat tulajdonosai Farkas Jakab és Felmesser Jenő, s akik az 1924. évben alapították a gyárat, amely festéket, lakot, kocsikenőcsöt és általában kémiai cikkeket termelt.

A kényszeregyezségi kérvényhez mellékelte kimutatás szerint

a Klotild-gyár aktívái-
nak összege: 6,696.165 lei,
passzívák összege 7 mil-
lió 64.580 lej.

Az aktívák oldalán a követelések összege: 2.815.458 lej 65 banival szerepel. Az adósok száma igen nagy, — leginkább kereskedők.

A hitelezők közt nagyobb összegekkel szerepelnek: I. Áruhitelezők: Vereinigte Papier und Ultramarinfabriken,

Bécs 242.096 lejjel, Temesvári Olajgyár 705.856 lej 50 banival, F. Wertheim és Társa, Bécs 84.804 lejjel, Phenix Olajgyár, Bukarest 93.282 lejjel, Grünfeld Béla, Ermihályfalva 312.322 lejjel, Román Fadesztiláló Rt. Resica 244.461 lejjel, Creditul Minier, Temesvár, 296.898 lejjel, Transport Lloyd, Nagyvárad 117.889 lej 50 banival. Az árutartozások összege 3,452.692 lej.

A gyár ajánlata a következő:

Hetvenöt százalékos kvóta, hétszáz százalékos kamattal

a kényszeregyezségi kérvény benyújtásának időpontjától számítva: 1930. december elsején esedékes a felajánlott kvótaösszeg huszonöt százaléka míg a fennmaradó hetvenöt százalékot 1931. február elsejétől kezdve nyolc havi egyenlő részletben fizeti.

Inlesniri pentru transportatorilor de grâu

Noui dispoziții ale C. F. R.

Pentru a înlesni situația transporturilor de grâu, înscrise în stațiuni pentru export, cu destinația frontierelor pe uscat, a oricărui port dunărean sau Constanța, direcția generală cfr. a luat următoarele dispoziții:

1) Toate transporturile de grâu depuse real sau comandate în stații, până în ziua de 4 Septembrie inclusiv, cu destinațiile de mai sus, se pot retrage dela transport, la cererea predătorilor, fără să se perceapă nici o taxă.

2) Transporturile de grâu cu destinațiile de mai sus, pe cari predătorii nu le vor retrage și nici nu le vor încărca atunci când le vine rândul la încărcare — fie pentru porturile de mai sus, fie pentru altă destinație, ce s'ar cere ulterior, — vor putea fi depozitate în gări, aplicându-li-se taxele de chirie de magazie, conform ordinelor anterioare, socotindu-se câte două metri patrați pe tonă, adică 8 lei pe zi pentru vagonul de 10 tone.

În acest sens, stațiile vor cere predătorilor respectivi, dispoziții ulterioare.

Pozițiile de înscriere, din registrul de comenzi al vagoanelor, rămân deschise până la încărcarea transporturilor sau eventual până la retragerea lor și cel mult până la data de 31 Octombrie 1930.

3) Transporturilor de grâu, înscrise până la 4 Septembrie inclusiv pentru alte destinații decât exportul, nu li se vor putea schimba destinația de predători, pentru porturile dunărene sau Constanța, spre a profita de avantajele acordate la punctul 2 de mai sus, — decât numai sub luarea de declarații scrise, că la sosirea rândului de încărcare vor încărca transporturile la aceste destinații.

4) Transporturilor de grâu, comandate în stațiuni cu începere dela 5 Septembrie, pentru destinațiile de mai sus, nu li se aplică dispozițiile acestui ordin, ele urmând să se încarce conform normelor.

Reducerea taxei la importul orzului în Germania

Condițiile impuse importatorilor

După cum s'a comunicat Germania a redus taxele de import la orz la 6 Rentenmark sută de kgr. dela 12 mărci cât a fost până acum. Deși această reducere ar îndreptăți o urcare a prețurilor pentru orz, totuși ținând seama de informațiile ulterioare, reese că reducerea e condiționată de obligațiunea pentru cumpărătorii de orz de a întrebuința simultan și o anumită cantitate de secară și cartofi de producție germană la prețuri mari.

Efectele acestui nou regim vamal sunt fără de nici un rezultat apreciable pentru moment.

Situația e considerată totuși mai plăcută și așteptăm să aflăm condițiile impuse cumpărătorilor de noul regim și cari vor fi efectele acestei situații.

De reținut este că piața românească n'a rămas insensibilă la vestea reducerii taxelor de import în Germania. Deși, după cum am arătat mai sus, reducerea taxei orzului n'a schimbat dispoziția cumpărătorilor germani și prețurile orzului în străinătate sunt foarte slabe, totuși piața la noi e mai bine dispusă. Această bună dispoziție nu s'a manifestat însă și asupra prețului orzului.

Înlesnirea importului orzului în Germania e socotită de exportatorii noștri, ca o dovadă a nevoilor germane de orz.

Faptul că importul orzului e condiționat de un conșum de secară și cartofi, nu arată decât grija guvernului față de criza producătorilor de secară și cartofi din Germania.

Tarif direct de cărbuni între Cehoslovacia și România

Dela 1 Septembrie a intrat în vigoare un tarif direct pentru expedierea cărbunilor și coșului în vagoane complete între stațiile cehoslovace și române.

Tariful conține dispoziții regulamentare și tarifare, taxele de transport pe secțiuni, pentru parcursul cehoslovac și cel român, indicator kilometric și rufele de îndrumare.

Taxele acestui tarif se aplică numai în direcția din Cehoslovacia spre România, pentru expedițiile efectuate pe rutele prevăzute de tarif.

Predătorul nu este obligat să prescrie în scrisoarea de trăsura, aplicarea acestui tarif și ruta de îndrumare; totuși dacă au prescriș o altă rută, decât cea prevăzută de tarif, sau altă modalitate de expediere, atunci acest tarif nu se mai poate aplica.

Intreprinderile din Braşov prin UGIR. au cerut să desfiinţeze CFR. taxele ilegale, ce li-se percep la transporturi

Căile Ferate Particulare Braşov-Treiscaune nedreptăţite de CFR. — Intreprinderile din Braşov sunt decise să-şi apere interesele şi prin proces contra CFR.

Intreprinderile din Braşov, au intervenit prin UGIR la Direcţiunea Generală C.F.R. cerând să li se soluţioneze doleanţele, pe cari le-au înregistrat în privinţa transporturilor. Intre aceste doleanţe cea mai eclatantă este cea prin care staţia Braşov, respective Inspekţia 14 de Mişcare Braşov în temeiul ordinului de serviciu No. 71 cu data de 16 Aprilie 1930 respective No. 10522 m. 6 din 2/1930 apărut în foaia oficială CFR. No. 178 percepe

pentru toate vagoanele introduse pe linia tramvaiului destinate stabilimentelor industriale cu linii de garaj,

care se ramifică din linia Căilor Ferate Particulare Braşov-Treiscaune afară de taxa de joncţiune de 50 lei de vagon încă următoarele taxe în plus: Pentru fiecare vagon introdus pe linia de joncţiune a tramvaiului atât la predare cât şi la descărcare potrivit clasei mărfurilor câte 10 km. cumulat cu distanţa kilometrilor, iar pentru vagoanele ce sosesc din străinătate în staţia Braşov destinate deja cu suplementul de 10 km. cumulat cu distanţa chilometrică şi după efectuarea vămii să predea din nou transporturile cu noi scrisori de trăsură.

Deosebit de aceste taxe staţia Braşov mai încasează încă asupra vagoanelor de vamă şi taxa de locaţie pentru tot timpul vămii după ce a scăzut numai 6 ore scutite de locaţie.

După cum este evident C. F. R. când introduce pe linia de joncţiune a tramvaiului vagoanele destinate stabilimentelor nu efectuează o prestaţiune în plus fiindcă acelaşi lucru trebuie să-l efectuească atunci, când introduce vagoanele părţilor pe linia de încărcare a staţiei.

Dimpotrivă, considerând că CFR. întrebuintează liniile de joncţiune ale tramvaiului drept linie de depozitare şi introduce de regulă în mod provizor pe linia tramvaiului şi vagoanele destinate stabilimentelor industriale cu linii de garaj ce se bifurcă din linia principală CFR. cum sunt: *A. Seewaldt, Uzina de Gaz, Industria Lemnului, Depozitul Orăşenesc, etc.* deservite toate de către CFR. şi din care tramvaiul trebuie să selecţioneze vagoanele destinate fabricilor cu linii de logitură la tramvai

respectiv cu personalul propriu, pe linie proprie,

ca după o manevrare zilnică de ½ până 1 oră să le poată distribui pe liniile de garaj ale diferitelor stabilimente indus-

triale, care se bifurcă din linia tramvaiului şi pentru acest motiv CFR. introducând vagoanele neselectate pe linia de joncţiune a tramvaiului

nu numai că nu efectuează un plus de prestaţie ci este descărcat de-o prestaţiune împreună cu cheltuieli.

Având în vedere situaţia reală a cazului de faţă aci numai de o simplă întrebuintare a vagoanelor poate să fie vorba de o distanţă mijlocie ce nu depăşeşte 2—3 km. şi nici decum de perceperea unei taxe de transport pe o distanţă până la 10 km. ca şi cum CFR. ar transporta efectiv vagoanele întreprinderilor cu locomotiva sa proprie, cu personalul său propriu şi pe linia sa proprie.

În urma unei interpretări absolut greşite a susmenţionatului ordin D. G. cu atât mai nejustificată este procedura CFR. pusă în aplicare la vagoanele de vamă sosite la adresa stabilimentelor, când staţia Braşov după achitarea scrisorilor de trăsură ce au însoţit vagoanele până în staţia Braşov în care se scoteşte deja taxa de transport în plus de 10 km.

pretinde încă şi predarea vagoanelor cu noi scrisori de trăsură CFR. la o distanţă de 10 km. pentru liniile industriale ce se bifurcă din linia tramvaiului.

Drept consecinţă a acestei proceduri greşite stabilimentele industriale

sunt nevoite să achite taxa de transport în plus de 20 km.

ceea ce mai cu seamă la predarea din nou a vagoanelor cauzează spese mari fiindcă şi o bună parte a taxelor accesorii se încasează din nou. În afară de taxele de transport încasate ilegal în susmenţionatul mod.

staţia Braşov mai încasează încă şi taxele de locaţie

ce se ivesc în timpul dela sosirea vagoanelor încărcate până la restituirea vagoanelor goale scăzând numai 6 ore timp de descărcare scutit de locaţie.

Direcţiunea Generală CFR. sesizându-se de acest caz, este rugată să dispună de urgenţă

desfiinţarea taxelor ilegale menţionate

în cele precedente şi să trimită la faţa locului un delegat dela centru ca împreună cu delegatul stabilimentelor industriale să reguleze în comun acord chestiunea.

Dacă CFR. nu ar aproba cele solicitate, întreprinderile interesate vor fi nevoite a-şi revendica drepturile pe calea unui proces civil.

să iasă din rezerva lor de până acuma, mai ales că şi producătorii faţă de situaţia puţin rentabilă pe piaţa lemnului şi-au restrâns producţia. Aşa de exemplu în România mulţi dintre producătorii de lemn şi-au redus tăerile pentru anul 1931 cu circa 50 la sută, acelaşi lucru şi în Cehoslovacia şi Jugoslavia unde se constată o reducere a producţiunii cu 35—40 la sută.

Înainte de războiu cantitatea de lemn moale exportat de ţările producătoare de lemn se ridica la circa 18 milioane metri cubi. Cumpărătorii cei mai importanţi ai acestei cantităţi importante de lemn erau: Germania, Anglia, Franţa, Belgia, Olanda, Danemarca, Spania, Africa, America de Sud şi Australia. Afară de stocul de lemn exportat, se mai socotia în anii dinainte de războiu ca un consum intern al ţărilor producătoare de circa 7—8 milioane metri cubi.

Exportatorii cei mai mari de lemn înainte de 1913 erau: Rusia cu circa 6 milioane metri cubi, Suedia cu 5 milioane şi Finlanda cu 3 milioane metri cubi. După războiu, Finlanda a reuşit să-şi sporească producţia de lemn la dublu, aşa că în anii 1927—29, Finlanda singură putea să exporte atâta cât exporta Rusia înainte de războiu.

În acelaşi timp, exportul Rusiei în aceeaşi perioadă dintre 1927—29 a scăzut la 3 milioane metri cubi, adică la jumătatea cantităţii pe care o exportau în anii dinainte de războiu. Pe de altă parte, dacă ţinem seama că cumpărătorul cei mai important al lemnului rusesc înainte de 1913 era Anglia care consuma o cantitate de 8 milioane metri cubi, vedem că Rusia cu producţia ei scăzută la jumătate nu este în stare să aprovizioneze nici măcar clientul ei cel mai principal cu lemn. Este evident că astfel fiind adevărata situaţie nu se poate vorbi serios de o concurenţă rusească. Aceasta cu atât mai mult cu cât paralel cu scăderea exportului de lemn rusesc, consumul ţărilor importatoare de lemn a crescut în anii de după războiu în mod simţitor aşa de exemplu: Anglia consumă astăzi circa un milion metri cubi mai mult faţă de 1913 (ceea ce înseamnă 15 la sută în plus), iar dacă raportăm această sporire a consumului la întreaga cantitate care se importă în ţările cumpărătoare, ajungem la o sporire a consumului acestor ţări cu aproape 3 milioane metri cubi. Vedem prin urmare, că dacă industria forestieră trece printr-o grea criză la noi ca şi aiurea, aceasta nu-şi are altă explicaţie decât în criza economică generală care nu a cruţat niciuna din ramurile de producţiune, cele mai greu lovite fiind industriile de materiale prime.

Tíz év óta nem készített mérleget a C. F. R.

Koncesszionálni kell az államvasutakat

A Curenul hosszu cikkben foglalkozik a román államvasutak helyzetével és megállapítja, hogy

a C. F. R. megérett arra, hogy koncesszionálják.

Az elmúlt tíz évben az igazgatóság egyetlen mérleget sem készített, a most készített mér-

leg pedig olyan hatalmas deficitet mutat fel, ami gondolkodóba ejti a vezetőséget.

A francia szakértők, akik a vasut helyzetét tanulmányozták, megállapították, hogy a vasutigazgatóság tarifaemeléssel sem érhet el eredményt.

Criza industriei forestiere şi concurenţa rusească

Ziarul „Die Börse“, arată că cercurile specialiștilor socotesc exagerate știrile, cari vorbesc de o invazie a lemnului rusesc.

Politica de dumping inaugurat de guvernul de la Mosco-

va nu este decât o sperietoare pentru țările europene care refuză să-și riște capitalul în Rusia. Este probabil că și cum părătorii cari erau în așteptarea lemnului rusesc vor trebui

Fondat: 1823.

Fondat: 1823.

BARCELONA 1929. Distincțiunea cea mai înaltă: Diplomă de onoare.

Fabricile de postav și țesături de modă din Braşov

Wilhelm Scherg & Cie S. A.

recomandă produsele lor apreciate de stoffe de modă pentru domni și dame

cari în privința execuției lor. excelentă, de prima clasă nu rămân în nici un fel în urma celor mai bune produse străine.

Citiți „Lemnul“

15 százalék lesz a legmagasabb kamat

Uzsoravétséget követ el, ha valaki a törvényes kamatnál többet igényel, még ha a többletkamat nem is idézi elő az adós anyagi romlását

Dr. Gáspár Gyula és dr. Váradi Ödön nagyváradi ügyvédek törvénytervezete a kamatról

Az egyre súlyosabb gazdasági viszonyok közepette mindinkább előtérbe lép az a gondolat, hogy a kamat, melynek magassága úgy a kereskedő osztályra, mint a gazdatársadalomra súlyosan nehezedik, törvényhozási szabályozást nyerjen. Olyan kényszerintézkedés ez, melyet az elkerülhetetlen szükség indokol. Minthogy a kormány már régebben foglalkozik a kamatszabályozás gondolatával a nagyváradi ügyvédi kar két tagja, dr. Gáspár Gyula nagyváradi ügyvéd, a háboru előtti kodifikáló bizottság volt külső munkatársa és dr. Váradi Ödön nagyváradi ügyvéd, pénzügyi jogtanácsos, — akik egyébként több pénzügyi igazgatósági tagjai — elkészítették a kamatra vonatkozó törvénytervezetet, melyet felterjesztenek a kormányhoz.

A törvénytervezet érdekes újítása, hogy

az uszora vétségét már a tény megállapítja, ha valaki a törvényben szabályozott kamatnál többet köt ki, vagy többet fogad el, akár előidézi e körülmény az adós romlását akár nem.

E körülmény fenforgását nehéz lenne bizonyítani. A magánuszora teljes kiküszöbölésére alkalmas azon intézkedés, hogy a magánkölcson utáni kamat a Banca Naționala visszeszámitolási kamatánál több nem lehet. Ez intézkedés folytán a magántőke ipari, építkezési, kereskedelmi vállalatokban fog elhelyezést találni, vagy bankban keres gyümölcsözőtetést, ami a kihitelezési kamat előbbodását fogja előidézni.

A tervezet szerint a bankok és a bankárok által szedhető kamat nem lehet magasabb, mint a Banca Naționala visszeszámitolási kamatlába, hozzáadva ehhez 6 százalékot. Ez a 6 százalék szükséges a bank rezsijére, az esetleges veszteségek fedezetére.

Tehát 15 százalék lenne a legmagasabb kamat, mindennemű jutalékot beleértve.

Ha a Banca Naționala a kamatlábat leszállítja, e kamattétel szintén leszáll. Maga a törvényjavaslat a következő:

Törvénytervezet a kamatról.

1. §. Pénzügytervezetek és azok, akik jogosított bankári foglalkozást hivatásszerűen űznek egy évi kamat fejében nem köthetnek ki és nem szedhetnek magasabb összeget, mint a mennyi a Banca Naționala mindenkori váltóleszámitolási kamatlába hat százalék hozzáadásával.

A mások által kiköthető és szedhető évi kamat összege nem lehet több, mint a Banca Naționala mindenkori váltóleszámitolási kamatlábnak megfelelő összeg.

2. §. Minden szolgáltatás, melyre az adóst a tőke megfizetésén felül kötelezik, a kamat fogalma alá esik.

3. §. Félévnél hosszabb időre kamat előre le nem vonható.

4. §. A kamat csak folyószámla összeköttetés fenforgása esetén tőkésíthető. A tőkésítés azonban félévnél rövidebb időtartamon belül nem eszközölhető.

5. §. A szerződési kamat az esedékesség napjától számított két év alatt évi el. A bírói határozatban, bírói egyezségben megállapított kamatok és a kereskedelmi kamatok a rendes magánjogi elévülés alá esnek.

6. §. Járadékok és egyéb visszatérítő időszakokban fizetendő szolgáltatás után a mindenkori részletek esedékessé váltától kezdve a törvényből folyó kamat jár.

7. §. Szerződési kikötés hiányában a Banca Naționala mindenkori váltóvisszeszámitolási kamatlábnak megfelelő kamat jár.

8. §. Aki a jelen törvény 1. §-ában megállapítottnál magasabb kamatot köt ki, vagy

szed, uszoravétséget követ el és 100.000 lejig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. Visszaesés esetében hat hónapig terjedhető fogsággal és 200.000 lejig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

9. §. Uzsoravétsége miatt a bűnvádi eljárás csak a sértett fél indítványára tehető folyamatba. A cselekmény elévülési határideje egy év.

10. §. Jelen törvény 1. §-ában megállapított mértéken felül szedett kamat az adós kiváltására a hitelező által részére visszatérítendő, az adós ezen jogát akár a bűnvádi eljárás során, akár polgári per útján érvényesítheti.

11. §. Az uszora vétsége feletti bíraskodás a járásbírói hatáskörébe tartozik.

12. §. A jelen törvény hatálybalépésétől kezdve mindazon törvények és rendeletek, melyek a jelen törvény által szabályozott viszonyokra vonatkoznak, hatályukat veszítik.

13. §. A jelen törvény hatálybalépése után az ezen törvény 1. §-ban megállapítottnál magasabb kamat a törvény életbelépése előtt eszközölt szerződési kikötés alapján sem érvényesíthető.

14. §. Ha a szerződési kamatláb a törvényes kamatlábnál kisebb, fizetési késedelem esetén a késedelem keltétől kezdve a törvényes kamat jár.

15. §. Azon ügyletek, amelyek már a korábbi törvények uralma alatt teljesítéssel, vagy más módon elintézték nyertek, a jelen törvény rendelkezései alapján meg nem támadhatók.

anume este astfel că, aceste plătesc ele costul transportului, iar în prețul de furnizare a berei se calculează și costul transportului, ceiace natural face ca prețurile berei în Ardeal să fie mai scumpe.

În Capitală, unde se vinde și se predă loco ab fabrică, transportul făcându-se de către client; este și natural să fie mai ieftină berea. Având în vedere multiplele apeluri atât ale publicului, cât și ale restauratorilor oficiul central al berei din Cluj, — în care sunt încadrate toate fabricile de bere din Transilvania, — caută

o platformă prin care să se satisfacă cererea publicului.

soluție, care însă să nu jignească în mod nejust interesele fabricilor de bere transilvănene.

Singura soluție practică pentru realizarea acestui scop ar fi

egalizarea prețurilor berei transilvănene

cu cele ale berei bucureștene ceea ce nu se va putea ajunge altfel, decât prin

organizarea naturală a desfacerei produselor fabricilor de bere din Transilvania.

Accasta înscamnă că în viitor fabricile își vor păstra fiecare raionul său natural și nu va furniza de exemplu cea dela Timișoara la Brașov, și vice-versa.

Prin această măsură se va putea atinge scopul urmărit al ieftinirii berei și la noi, satisfăcând prin aceasta cerințelor publicului, fără a lovi în interesele producătorului.

Conferința fabricantilor de bere din Transilvania în acest scop va avea loc la 18 Septembrie în Cluj.

Ch.

Importul hârtiei

Ministerul de finanțe a trimis un ordin circular punctelor vamale, prin care le face cunoscut că, de oarece s'a constatat că unele vămi mai taxează încă la art. 741 din tariful de import hârtia de import încheiată pentru a se evita eludarea tarifului, pe viitor se vor trimite la analiză mostre din hârtii de împachetat cu aparență de încheiat și se vor aplica taxele art. 741 numai dacă la analiză se va constata că nu este încheiată. Prin urmare, dacă hârtia ucprinde una din cele două caracteristici ale art. 742, adică fie că e numai încheiată, fie că este numai satinată marfa urmează regimul art. 742 după cum, bine înțeles, urmează acelaș regim dacă hârtia conține în acelaș timp cele două caracteristici împreună.

Fabricile de bere din Transilvania reduc prețurile

Rayonizarea desfacerei berei

Situația grea actuală a fabricilor de bere face ca aceste să apeleze la toate mijloacele proprii unei ameliorări. În cele din urmă, — după cum aflăm din sursă autorizată —

ele se vor decide asupra unei reduceri chiar a prețurilor,

întrucât vor proceda la fel ca fabricile din Capitală, cari ab loco fabrică vând berea comercianților, motiv care face că în aparență prețurile berei să fie mai ieftină, decât produsele fabricilor de bere transilvănene.

Situația la fabricile din Ardeal și Banat

Figyelem!

DREHER HAGGENMACHER

KORONA SÖR ala PILSEN

forgalomba került!

Uj vámbékekonferencia

Az export-import korlátozótozások megszüntetéséről szóló nemzetközi egyezményt tudvalevőleg csak néhány állam ratifikálta s így az csak Angliában, Északamerikában, Norvégiában, Hollandiában és Portugáliában érvényes. A többi állam attól tette függővé az egyezmény elfogadását, ha azt Lengyelország is magáévá teszi. Lengyelország törvényhozása azonban egyáltalán nem foglalkozott a kérdéssel s így a középeurópai államok legnagyobb része sem csatlakozott az egyezményhez.

Német-, Magyar- és Olaszország, Svájc és Ausztria határozottan negatív állást foglalt ebben a kérdésben. Az egyezmény hívei most azokat a módokat keresik, amelyekkel az egyezmény még megmenthető volna. Az egyezmény hatodik szakasza megállapítja azt, hogy azok az államok, amelyek a vámfegyverszüneti egyezményt aláírták, arra kötelezik magukat, hogy az exportra és importra vonatkozó törvényhozásukat ez év március 24-étől kezdve nem fogják megszigorítani és ha a vámokat mégis emelni akarják, úgy előzőleg az érdekelt husz állammal kell megegyezniük.

A népszövetségnek az a terve, hogy eme rendelkezés alaposabb megtárgyalása céljából ez év november végére újabb vámbékekonferenciát fog összehívni. Ha a megegyezést sikerülne létrehozni, úgy az megfelelőképpen pótolhatná az export-import akadályok megszüntetésére vonatkozó egyezményt. A vámfegyverszüneti egyezményt azonban eddig csak a belgiumi törvényhozás ratifikálta s így előbb a többi állam ratifikációját kell megvárni. A kérdéssel a csehszlovák kormány is a legközelebbi jövőben foglalkozni fog.

Fontos körülmény az, hogy a vámfegyverszüneti egyezmény az export-import tilalmi egyezménynél enyhébb s ezért elfogadhatóbb. Csehszlovákia helyzete is könnyű, mert közben bevezette már a prohibíciós agrárvámokat.

Románia helyzete is kedvezőbb, mert számos új kereskedelmi szerződést kötött.

Alaptőkét eme a Ganz és Társal

Budapestről jelentik: A Ganz és Társal Villamossági, Gép-, Vagon- és Hajógyár Rt. elhatározta, hogy szept. 22-ének déli 12 órájára rendkívüli közgyűlést hív egybe, amelyen 98 ezer darab új részvény kibocsátását fogja javasolni, 1930. október 1-ével kezdődő osztalékjogosultsággal, részvényenkint 110 P. átvételi áron.

Az új részvények 5:2 arányban az eddigi részvényeseknek ajánlatnak fel átvételre. A részvénykibocsátási tranzakció sikere máris biztosított.

A rendkívüli közgyűlés napirendjén szerepel továbbá néhány igazgatótagsági hely betöltése, amelyekre az International General Electric Comp. vezetőszemélyiségeit fogják megválasztatni.

30 százalékkal esett vissza Romániában a cukorfogyasztás

Le kell szállítani a cukor és a cukorrépa árát!

A cukor fogyasztási adójának legutóbbi emelése óta az állam három lejjel drágította meg a cukor árát. A porcukor 41, a kockacukor 45 lejre, sőt még magasabbra emelkedett, bár a Cukorközpont és a kereskedelemügyi minisztérium között egyezmény van, amely a cukor árát 32 lejben állapítja meg.

Ez a mohó cukoruzsora már is érezteti hatását, amennyiben a cukorfogyasztás rohamosan csökken. Illetékes helyről szerzett információk szerint

átlagosan harminc százalékkal esett vissza a cukorfogyasztás.

A cukorközpont az adóme-

lést teljesen a fogyasztóra hárította. A mai szűkös pénzvisszonyok mellett igen sokan vannak, akik kizárólag ebből a szempontból majdnem teljesen elálltak az idej befizésektől.

Szakkörökben annak szükségességét hangsúlyozzák, hogy a cukorrépa árát a jelenlegi 11.300 lejről 9000-re visszont a cukor kicsinybeni eladási árát 30 lejre szállítsák le, mert csakis ebben az esetben lehet gátat vetni a fogyasztás teljes leromlásának. A cukor mai ára nemcsak felháborítóan spekulatív és indokolatlan, hanem hátrahozatos az egész ország cukoriparára, a cukorrépatermelőkre és a fogyasztókra.

Inlesnirea exportului

Miercuri, 10 Septembrie 1930, a avut loc şedinţa Consiliului Oficialului Cerealelor, din Institutul de Export, sub preşedinţia dlui subsecretar de stat Crişan.

Consiliul a luat o serie de noi măsuri pentru inlesnirea exportului, cu privire la plata tavei drumurilor, statistica exportului şi transacţiile la burse şi oboare, preţurile agricole, etc. S'a luat hotărârea ca delegaţii ai agricultorilor şi comercianţilor să cerceteze la faţa locului modul în care se

fac transacţiile în oboare, spre a propune îndreptări. În urma propunerii dlui subsecretar Crişan, Consiliul ia în discuţie chestiunea preţurilor regionale, cari sunt cu mult inferioare preţurilor curente.

Consiliul rezolvă cererea Uniunii Camerilor de Agricultură, de a se lua măsuri urgente pentru inlesnirea exporturilor, în urma stagnării din ultimul timp. Viitoarea şedinţă a fost fixată pentru Marţi, 16 Septembrie 1930, la ora 5 jum. d. a.

7000 cég ellen rendeltek el csődöt Romániában

Két esztendő szomorú statisztikája

Az igazságügyminisztérium statisztikai osztályának igazgatója, E. C. Decusara kiadta az 1927. és 1928. évi romániai csődök rendszeresen feldolgozott adatait. A munka érdekességét nem csökkentti, hogy ezek az adatok 2, illetőleg már három évre nyulnak vissza, mert viszont ez az első rendszeres és alapos statisztikai feldolgozás. A kimutatás szerint 1927-ben 2966 cég ellen rendeltek el csődöt, míg 1928-ban 4243 cég ellen. Az emelkedés tehát 42.91 százalékos, ami mindenesetre a gazdasági viszonyok rosszabbodását mutatja.

Az egyes országok között a fenti számok a következőképpen oszlanak meg:

Ókirályság százalék		
1927	2.276	76
1928	3.328	78
Bessarabia százalék		
1927	87	2
1928	167	4
Erdély és Bánát százalék		
1927	576	19
1928	722	17

Bukovina százalék

1927	27	20.91
1928	26	0.61

Tehát a csődök számának emelkedése aránylag a legnagyobb volt a régióban: 48 százalék, azután Bessarabiában 47 százalék, lényegesen kisebb volt Erdélyben és Bánátban 25 százalék, míg Bukovinában 1928-ban még egyvel kevesebb esődeset volt, mint 1927-ben. Érdekes, hogy a külföldi hitelezők a csődeseteknél mindössze 7 százalékkal, tehát behozatalukhoz képest aránytalanul kicsi összeggel voltak érdekelve. Aminek oka egyrészt az, hogy leginkább kisebb cégek mentek csődbe, másrészt pedig az, hogy a külföldi hitelezők fegyelmezettebbek és inkább kötnék sovány egyezséget is esetleg, mintsem, hogy csődbe keressék az adóst és odaveszítsék teljes követeléseiket.

Az igazságügyminisztériumban ezután rendszeresen feldolgozzák úgy a csődök, mint a bírói kényszerjegyzégek adatait, amelyek sokban hozzá fognak járulni gazdasági válságunk felderítéséhez.

A Romániai Hitelvédő Egyesület megkezdte működését az Ókirályságban

A Kolozsvári Romániai Hitelvédői Védegylet legutóbbi közgyűlésén elhatározta, az egyesület székhelyének Bukarestbe való áttételét és működésének az egész országra való kiterjesztését. A bukaresti

központi igazgatóság megszervezése most folyik, de a textil és élelmezési szakosztály titkárságát már áthelyezték Bukarestbe (Str. Episcopiei 7.) és megkezdődött a régió cégek beszerzése.

Bukarest jelentősebb ipari és kereskedelmi cégei közül már sokan beléptek az egyesületbe és az országos szervezet kiépítését úgy az igazságügyi mint a kereskedelmi és iparügyi minisztériumok melegen érdeklődéssel felkarolták.

Aranjarea datorilor antebelice

Tratativale pentru aranjarea datorilor antebelice ale Municipiului Bucureşti, au fost reluate, urmând să fie continuate în cursul zilelor viitoare.

Hitelvédelmi világkongresszus Wienben

Wienből jelentik: December 14. és 18-ika között a világ hitelvédő intézetei, hiteltudósító irodái és inkasszó szervezetei Wienben kongresszust fognak tartani. A kongresszusra az összes államok szakmai intézetei bejelentették képviselőtüket s Európán kívül Amerika és Azsia hitelvédelmi szervezetei is meg fognak jelenni a kongresszuson, amely így igen nagyszabásúnak ígérkezik.

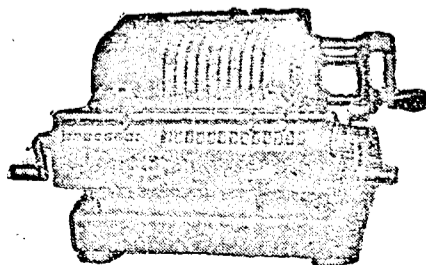
A kongresszus napirendjén a hitelvédelem és információ legfontosabb problémái állnak és egyébként is a világkongresszusnak különös jelentősége lesz a modern finanszírozás szempontjából.

A kongresszussal kapcsolatban szakmai kiállítást is rendeznek.

A világkongresszus előkészítő munkálatait a „Confidentia” wieni hitelvédelmi iroda tulajdonosa, Josef Eugen Kun vezérigazgató végzi, akinek kiváló organizációs tehetsége mindenképen elő fogja mozdítani a kongresszus sikerét.

A világkongresszus organizációs irodája, Wienben, Mariahilferstrasse 71. szám alatt van, ahol az érdeklődőknek készséggel további felvilágosítással szolgálnak.

**Számoló-
gépek,
levélmásoló-
sokszorosító
gépek**

CONTROL
ARAD, Salacz-utca 1 sz.

Szilárd a nemzetközi tojás piac

A nemzetközi tojás piac helyzetéről alábbi jelentéseink számolnak be:

Magyarországon a tojás piac a múlt hét végén rendkívül megszilárdult. Régi szokás szerint a két asszony nap között nem hoznak árut a piacra, hanem elraktározzák, a kereslet pedig rendkívül élénk, német határparitásban a magyar tojásért már 120 márkát kínálnak ládánként. A bevásárlási árak az alföldi piacokon 8.5—9.5 fillér között mozognak, míg a felső Dunántulon 9—10 fillért is elérnek.

A nemzetközi piacokon dacára a jelentős áremelkedéseknek az üzlet élénk. A német piacon emelkedő árak mellett a forgalom vontatott. A belöldi kínálat erősen visszaesett és a külföld is kevés áruval jelentkezik. Az utolsó idején a fogyasztás vontatott volt.

Berlinben dán és holland tojásért 11—12.75 pf.-t, keleti (bolgár, román, magyar juhoszláv, lengyel, litván) tojásért 8—9.25 pf. fizettek.

Bécsben dacára a gyenge fogyasztásnak az árak szilárdok voltak. I-a magyar és juhoszláv kidólg. tojásért g. 12.75—13-t, ugyanilyen originálért 12—12.25 g-t, 51—54 gr-s lengyel tojásért 12—12.5 g-t, 48—51 gr-s lengyel tojásért 11.25—11.50 g-t, foltos áruért 8.5—10.25 g-t fizettek.

Hargitay Bertalan nem igazgatósági tagja a Lugosi Textiliparnak

HARGITAY Bertalan az ERDÉLYI BANK és TAKARÉKPÉNZTÁR RT. vezérigazgatója lemondott a LUGOSI TEXTILIPAR RT. igazgatósági tagságáról.

Darea în judecată a fabricilor de spirt și bere, cari n'au făcut declarații

Ministerul de Finanțe a dispus darea în judecată a tuturor proprietarilor de fabrici de spirt și de bere cari n'au făcut declarații privitoare la instalațiunea ce au oi n'au de pus planurile fabricelor.

Docurile din Galați caută peste 66.000 traverse

În ziua de 22 Septembrie a. c., ora 11, se va ține în localul Direcțiunei Docurilor Galați, licitațiune publică cu oferte închise și sigilate, pentru furnizarea următoarelor materiale:

2810 buc. traverse normale de stejar categ. II. și 63.555 m. c. traverse speciale ds stejar pentru macaze dela 2,50—4,20 lungime, secțiunea 0.25×15, — care trebuiesc predate în cel mult 15 zile dela comandă.

Ofertele vor fi prezentate până în ziua licitației însoțite de garanția de 6 la sută din valoarea furniturii.

Prețurile vor fi socotite pentru material predat liber de orice speze franco vagon Docurile Galați.

Dispozițiunile art. 88 și 110 din legea Contabilităței Publice sunt aplicabile acestei licitații.

Intreprinderea Schönberger și Grünstein din Arad și-a intensificat activitatea și în Vechiul Regat

Filiala bucureșteană a întreprinderii își desvoltă activitatea satisfăcător, asigurându-i-se prosperarea

Intreprinderea de funii, șnururi și pânze de iută Schönberger și Grünstein din Arad, și-au înființat în București o filială, înregistrând frumoase succese sub conducerea dlui Schönberger, care este un excelent specialist în brânșă

dsale.

Prin filiala bucureșteană, firma, care deja de zece ani are legături cu piața din Vechiul Regat, și-a intensificat foarte mult activitatea, continuând să prospereze excelent, după programul stabilit.

Convenția comercială anglo-română ne asigură noi debușuri

Prin noile convenții se contribuie la intensificarea exportului român

Convenția comercială anglo-română, și semnată de către delegatul român deputat dr. V. V. Tilea și de către delegatul Angliei, ministrul Graham, este prima, pe care a încheiat-o nu numai în limba engleză, cum obișnuia până acum.

Prin convenția încheiată cu

Anglia, ni-se asigură noi debușuri nu numai în Anglia, dar și în coloniile engleze și în teritoriile asupra cărora Anglia are mandat, cum este Palestina, Irak, Transiordania etc. și astfel se speră, că se va intensifica foarte mult exportul românesc, prin asigurarea nouilor debușuri.

Olcsóbb lesz a sör!

A Sörközpont szeptemberi közgyűlésén revízió alá veszi a sörárakat és fogyasztási rayonokat állapít meg a gyárak részére — Grund Ottmár igazgató nyilatkozata

Az Erdélyi és Bánáti Sörgyárosok Egyesülete szeptember 18-án Kolozsváron közgyűlést tart, amelyen a romániai söripar aktuális kérdéseit, elsősorban a sörárak leszállításának kérdését fogják letárgyalni.

A sörárak leszállításának, illetve a sör drágaságának problémájával kapcsolatosan munkatársunk kérdést intézett Grund Ottmár, a Sörközpont igazgatójához, aki a következőket mondotta:

— A helyzet az, hogy Bukarestben

és a Regátban olcsóbb a sör, mint Erdélyben, vagy a Bánátban, mert a sörgyárak nem viselik a sör szállításának költségeit, miután ilyenek nincsenek, míg az erdélyi és bánáti városokban a szállítás, a fuvar költség jelentősen drágítja a sör árát.

— Ha az erdélyi és bánáti városokban a sörgyárosok, illetve raktárosok által fizetett fuvardíjat leszámitjuk a sör árából, úgy a sör ára ugyanaz lesz, mint Bukarestben, illetve a nagyobb regáti városokban.

— Az Erdélyi és Bánáti Sörgyárosok Egyesülete fennállása óta törekedett a sör árának leszállítására, teremtéddig a sör adójának gyakori emelése, illetve irreálisan magasán történt megállapítása miatt nem tudta megvalósítani. A sörfogyasztás nagyarányu visszaesése azonban kényszeríti a gyárakat, hogy igyekezzenek megtalálni azt a módot, amellyel árdélyben és a Bánátban a sör árát egalizálni lehet a regáti ármívóra.

— Felmerült az a terv — és valószínűleg ezt meg is valósítja a közgyűlés, — hogy minden egyes erdélyi és bánáti gyár részére geográfikailag közelfekvő, ugynevezett természetes rayont állapítanak meg és ily módon megszűnik az, hogy például a brassói sörgyár szállítson sört Nagyváradra vagy fordítva, hanem a nagyvárad, illetve a brassói sörgyár a részére kijelölt rayonban fogja kielégíteni a sörszükségletet. Ezzel a területi beosztással elérhető lesz a sör árának leszállítása, mert a gyárak nem lesznek kénytelenek a drága vasuti fuvarot fizetni és ezt a költséget a sör árához hozzászámítani.

DI. Hargitay a demisionat din consiliul societății „Industria Textilă din Lugoj”

DI Bartolomei HARGITAY, director general la BANCA ARDELEANĂ din Cluj a demisionat din consiliul de administrație al societății „INDUSTRIA TEXTILĂ din Lugoj”.

A Schönberger és Grünstein aradi cég a regátban is élénk tevékenységet fejt ki

A Schönberger és Grünstein aradi kötél- és zsinagáru-, juta-, vászonüzlet egy évvel ezelőtt Bukarestben fiókküzletet nyitott. A bukaresti fiókküzlet, amelyet Schönberger vezet, egy évi fennállása óta igen eredményes működést fejt ki és intenzív üzleti kapcsolatot teremtett nemcsak a bukaresti piacon, hanem a régi királyság nagyobb városaiban is.

A 10 év óta fennálló cég ugy az erdélyi, mint a regáti üzletek osztatlan bizalmát élvezte és szolid működésével nagy tekintélyre és népszerűsége tett szert.

Bilettele de 5 și 20 lei se schimbă până la 1 Octombrie

Banca Națională a României, aduce la cunoștința generală, că prelungeste termenul de preschimbare al biletelor de 5 și 20 lei, până la 1 Octombrie a. c.

„Ardealul Economic—Erdélyi Közgazdaság”

Organ al Industriei, Comerțului și Finanței din Ardeal și Banat. — Erdély és Bánát ipari, kereskedelmi és pénzügyi szaklapja.

Redacția și Administrația: — Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 121. :: Telefon: 4-44.

Director și răspunzător:
Igazgató és felelős szerk.

TRAIAN CHIRILĂ

Abonamente — Előfizetési árak

In țară pe un an	Pentru particulari comercianți și industriali	1200 lei
Belföldön egész évre	Pentru bănci, instituțiuni financiare și societăți	2000 lei
	Magánosoknak, kereskedők és gyárosoknak	1200 lei
	Bankoknak, pénzintézeteknek és társaságoknak	2000 lei
	Pentru străinătate	1500 lei.
	Külföldre	

Jumătate an	600 lei
	1200 lei
Féleuvre	600 lei
	1200 lei

Anunțuri — Hirdetések

In text	cm ²	20 lei
Szövegoldalon		
La pagina inserțiilor	cm ²	16 lei
Hirdetési oldalon		
Un sir garmond		80 lei
Egy garmond sor		

Industria Textilă Arădană Soc. A.

Telefon: 7-58.

Cea mai mare fabrică de textile din Ardeal

Erdély legnagyobb textilgyára Arad.

Telefon: 7-58.

Aradi Textilgyár Részvénytársaság

CASA NOASTRĂ

SOCIETATE ANONIMA PENTRU BANCA COMERT ȘI INDUSTRIE

Capital și rezerve
Lei 77.400.000

Sediul Social : Satu-Mare.

Sucursale :

BAIA-MARE, CAREI, SIGHET și VALEA LUI MIHAL.

Afiliațiuni :

„UNIO”, Fabrica de vagoane S. A. SATU-MARE.
Soc. Anon. Pentru Importul de Fierărie, Satu-Mare

Kolozsvári Takarékpénzt. és Hitelbank Részvénytárs.

Cluj, Piața Unirii (Mátyás király-tér) 7

Fiókjai: Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár, Marosvásárhely és Nagyváradon.

Saját tőkéi **85** millió lej

Minden bankügyletet legelőnyösebben végez.

Engedélyezett devizahely.

Áruraktárai a vasut mellett

Betétet elfogad

Nem trükk! Valóság!

Kedves, barátságos, tiszta szoba árból

20%

Bőséges, ízletes házi étkezési árból

10%

engedményt kap Ön, mint ezen lap előfizetője

Budapesten a

PARK-Nagyszállodában

VIII., Baross-tér 10. szám.

Ardealul Economic Erdélyi Közgazdaság

hirdetési árai:

Címlapon cm²-ként Lei 20.-

Szöveg között cm²-ként — — Lei 15.-

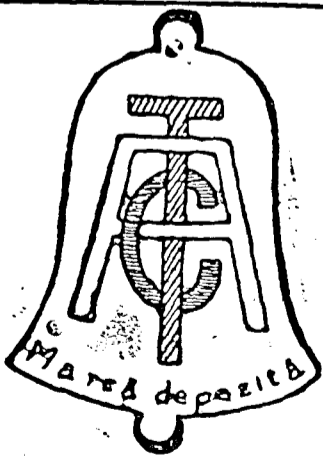
Többi hirdetési oldalon — — Lei 10.-

Egy garmond sor Lei 80.-

Cititi

„Lemnul”

Cuțeastă marcă este prevăzută ficcare obiect de argint și lux fa bricat în fabrica

„TACÂMUL” din

Finetă de 800!

Fabricațiile se pot procura în prăvăliile re bijuterii mai bune. Numai pentru revanzătozi „TACÂMUL” fabrică de argintării, Cluj Str. N. Iorga No. 11/A. — Telefon: 4-82 Adresa telegrafică: „Tacămul”.

Mezőgazdasági Bank

és Takarékpénztár Rt.

Cluj-Kolozsvár, Piața Unirii No. 9.

Fióktintézet: Dej-Dés, Cehulsilvaniei-Szilágycseh, Jibou-Zsibó, Beclean-Bethlen, Zălau-Zilah

Affiliált intézetek: A Nagyenyedi „Kisegítő” Takarékpénztár Rt., Aiud-Nagyenyed és ennek Uioara-marosujvári fióktintézte.

Saját tőkéi **60** millió lej

Minden bankügyletet legelőnyösebben végez. — Engedélyezett devizahely. — Atutalás a bel- és külföld bármely piacára.